

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

DUBEN 2004

*Sola Scriptura – Jedině Písmo
Solus Christus – Jedině Kristus
Soli Deo Gloria – Jedině Bohu Sláva*

*Sola Gratia – Jedině Milostí
Sola Fide – Jedině Vírou*

OBSAH

Dívejme se za vlastní stín	1
Ožehavé téma	3
Příčiny deprese z biblického hlediska	6
S receptem do lékárny pro štěstí	11
Recept na štěstí herečky	12
Léčba deprese, biblický recept	12
Skryté bohatství	17
Pavlova náprava mluvení v jazycích	18
Satanovy možnosti a omezení	28
Srovnání Zjevení 20 a 2 Tesalonickým 2	33
Proč je satan svázán?	34
Dialogy:	
I. Znamení na ruce	34
II. Reakce na Alfou	40
III. 2Pt 3:9	40
Napsali jste nám	42
Svědectví	47
Jak hospodaříme	47

DÍVEJME SE ZA VLASTNÍ STÍN

Při čtení knih Žalmů zjistíme, že pochybnosti a duchovní deprese nejsou zvláštností jen našeho věku. Většina mužů, kteří psali žalmy z Božího vnuknutí, vyjadřují své pesimistické myšlenky proti Všemohoucímu:

- ◆ *V den svého souzení se dotazují Panovníka, v noci k němu vztahují své ruce bez umdlení, má duše se utěšit nedá. (Ž 77:3)*
- ◆ *Což Bůh zapomněl na smilování? V hněvu uzavřel zdroj svého slítování? (Ž 77:10)*
- ◆ *Připomínám si Boha a sténám, přemítám a jsem na duchu skleslý. (Ž 77:4)*

Jak dlouho, Pane, na mě nevzpomeneš? Nade vši pochybnost David a jeho současníci věděli, co znamená hluboká deprese:

- ◆ *Má duše zmírá steskem po Hospodinových nádvořích, mé srdce i mé tělo plesají vstříc živému Bohu! (Ž 84:3)*
- ◆ *Každý den se na mě sypou rány, každé ráno bývám trestán. (Ž 73:14)*
- ◆ *Vysmívají se a mluví zlomyslně, povýšenou řečí utiskují druhé. (Ž 73:8)*

Jak to, že bezbožní mají štěstí a zlo má úspěch? Tak by to nemělo být. Cítil, že si neví rady s tíží bezbožnosti světa. Hlavní myšlenkou pesimismu Žalmu bylo, že Bůh „nadržuje“ nespravedli-

2 ZÁPAS O DUŠI

vým, že blahobyt je neomylná známka Božího požehnání a neštěstí je vyjádřením jeho nedostatku. Když byl někdo spravedlivý typ člověka – když se modlil, odváděl desátky a pravidelně se účastnil chrámových bohoslužeb – Bůh měl „dohlédnout“, aby se mu dobře žilo, aby měl dobrou úrodu, dlouhý život a byl chráněn před bezprávím a neštěstím. Boží konání mělo být řízeno tak, aby spravedlivý nebyl bezdůvodně trestán:

- ◆ *Blaze muži, který se neřídí radami svévolníků, který nestojí na cestě hříšných, který nesedává s posměvači, nýbrž si oblíbil Hospodinův zákon, nad jeho zákonem rozjímá ve dne i v noci. Je jako strom zasažený u tekoucí vody, který dává své ovoce v pravý čas, jemuž listí neuvadá. Vše, co podnikne, se zdaří. (Ž 1:1-3)*

To vysvětluje, proč byl Jób zaskočen, když do jeho života vstoupila pohroma za pohromou. Kde se stala chyba? A tato otázka provází věřící dodnes. Nikde však není řečeno, že dodržování Božího zákona a snaha dělat, co je správné, Boha zavazuje, že nám v životě bude jen žehnat. Žalmista nebyl jediný, který viděl, že spravedlivý trpěl a přemýšlel o zřejmých nesrovnalostech; svévolníci mají hojnost nad pomýšlení srdce a tato skutečnost téměř zničila jeho víru:

- ◆ *Ano, to jsou svévolníci: bez starostí věčně kupí jmění. Tedy zbytečně jsem si uchoval ryzí srdce a dlaně omýval nevinností? (Ž 73:12,13)*
- ◆ *Avšak moje nohy málem odbočily, moje kroky téměř sešly z cesty, neboť jsem záviděl potřeštěncům, když jsem viděl svévolné, jak pokojně si žijí (Ž 73:2,3).*

Víra, že věřící lidé se budou mít dobře je scestná. Ani samotná roztrpčenost vůči Bohu nepřináší žádnou úlevu:

- ◆ *Když bylo mé srdce roztrpčené, když se jítřilo mé ledví, byl jsem tupec, nic jsem neznal, jak dobytče jsem před tebou býval. (Ž 73:21,22)*

Bůh nám dal 73. žalm, abychom viděli, že je možné přežít podobné citové bouře. Postupně zjistíte, že pisatel našel východisko ze své deprese, když se obrátil do Božího stánku. Jen tak poznáme další rozměr Boží milosti, když si uvědomíme, že za každým stínem marnosti a beznaděje stojí Bůh, který řídí náš svět a nedopustí nic, co by bylo mimo Jeho kontrolu. Žalmista říká:

- ◆ *Teprv když jsem vstoupil do svatyně Boží, pochopil jsem, jaký vezmou konec. Věru, stavíš je na kluzké cesty, do zkázy je sražíš. Jaký úděs náhle vzbudí, hrůzou se obrátí vničeť do jednoho. (Ž 73:17-19)*

Cesta do svatyně Boží byl první krok k tomu, aby pisatel vyšel z duševního stavu deprese. Kdosi jednou řekl: „Když se dívám do sebe a vidím své slabosti, ztrácím odvahu; když se dívám kolem sebe na všechen ten zmatek, i já podlehnu, ale když vzhlížím vzhůru, vidím Jeho a jsem posílněn.“ Když se žalmista ohlížel zpět na svou sklíčenou náladu, přiznal:

- ◆ *byl jsem tupec, nic jsem neznal, jak dobytče jsem před tebou býval (Ž 79:22)*

Nyní si uvědomuje, že Bůh nerozděluje přízeň ve prospěch spravedlivého. Věřící nedostanou více deště na své obilí, blesk se nevyhne stavení spravedlivého, aby udeřil do stodoly bezbožného souseda. To by bylo zjevné znehodnocení víry a Boží obecenství by bylo plné těch, kteří hledají Boží požehnání jen ve svůj prospěch. Lidé by nepřijímali Boha pro Něho samého; přijali by jej pro jistotu a výhody, které taková víra slibuje.

Smyslem víry je, abychom se učili stát na pevných základech Božího Písma za všech okolností jako věrní služebníci – abychom se připodobnili Kristu v tomto světě bez Krista – abychom udržovali nejen svoji rovnováhu, ale abychom byli oporou ostatním. Ani Ježíš se nevyhýbal bouřím; procházel jimi, jednou po druhé. Může být služeb-

ník moudřejší a spravedlivější než jeho mistr?

Žalmista se naučil ještě něco, co mu pomohlo najít rovnováhu a upevnit víru. Naučil se vidět věci takové, jaké opravdu jsou. Viděl, že nestálost, která ho tak rozrušila, byla vlastně v něm samém. Ani bezbožní neuniknou soudu, jak se na první pohled zdá:

◆ *Teprv když jsem vstoupil do svatyně Boží, pochopil jsem, jaký vezmou konec. (Ž 73:17)*

Ta skutečnost by měla vyléčit každého, kdo se odvažuje soudit Boží konání svým rozumem a pocity.

Myslím, že to byl Huxley, který řekl: „Musíte se dívat dál, než co vidíte před sebou, abyste opravdu poznali fakta.“ Pokud chápou jeho prohlášení, nemělo nic do činění s vírou, ale v určitém smyslu měl pravdu. I fakta někdy oklamou. Co vidíme, může být jiné, než si myslíme! Zeměkoule se zdá plochá, ale není. Zdá se, že stojí pevně, ale otáčí se. Říkáme, že slunce „vychází“ na východě, ale není to tak – právě tak jako „nezapadá“ na západě. Naše smysly nás klamou. Nutně potřebujeme vidět za vlastní stín, abychom poznali pravdu o sobě takovou, jaká je. Jak málo pláceme sami nad sebou, protože jsme se od Boha vzdálili nejen jako jednotlivci, ale i církve. Ze všech generací, které kdy žily, by měla být ta naše nejmoudřejší. Žádná generace nebyla svědkem mocnějšího důkazu, jak krutá je brutální síla lidské nepravosti. Máme neklamný důkaz, co se stane, když lidé vzdorují Bohu. Máme za sebou občanské i světové války, a přesto dál rozséváme smrt. To vše by nám mělo připomínat skutečnost, že člověk – není ve své podstatě dobrý. Boží Duch inspiroval pisatele 73. žalmu, aby tuto skutečnost vynesl na světlo, aby budoucí generace nedělaly tutéž chybu. Bůh chce, abychom viděli, že nejsme přemoženi, třebaže se cítíme zlomeni. Bůh nás nepustil, i když se kolem nás dějí nepravosti. Naše nohy mohou tu a tam uklouznout, ale to neznamená, že jsme

ztratili půdu pod nohama. Boží lid stojí na pevných základech! Důvěřuje Bohu i ve stínu! Svěťte Mu všechny své cesty! Pavel nás ujišťuje, že i když

◆ *jme pronásledováni, ale nejsme opuštěni; jsme sráženi k zemi, ale nejsme poraženi. (2K 4:9)*

Elayne Tedderová napsala:

Drahý Pane, mohu se tě držet za ruku? Potřebuji se přebrodit řekou života. Putování je vyčerpávající a cesta je příkrá. Potřebuji pomoc, abych prošla hlubokými vodami. Vzala jsem Boha za ruku a šli jsme, ale než se den nachýlil k večeru, uklouzla jsem a znovu jsem upadla. Zkusila jsem to ještě jednou, ale bez úspěchu. Ruka mi vždy vyklouzla a opakovaně jsem se zranila. Znovu jsem volala Pána o pomoc, ale ve snaze zachránit se jsem neměla úspěch. „Drahý Pane,“ volala jsem, „Ty víš, jak moc tě potřebuji, ty mi rozumíš. Tentokrát raději drž mou ruku Ty.“

– J.D.J. –

OŽEHAVÉ TÉMA

Téma deprese je živé nejen ve společnosti, ale i v řadách křesťanů. Před čtyřmi lety jsme v č. 67 otevřeli téma duchovního zdraví – Křesťan a psychologie a v č. 68 jsme uveřejnili reakce čtenářů. Následně vzešlo z řad několika kazatelů důrazné doporučení, aby byla distribuce ZODu v některých denominacích ukončena.

Protože používání psychotropních látek, legálních i ilegálních ve společnosti stále roste, dotýká se problém nás všech. Jde o začarovaný kruh. Současná medicína se odklání od zdoluhavých metod psychoterapie a nastupuje dlouhodobé užívání psychofarmak. Nové léky se neužívají pouze při léčení depresivních stavů, ale i mnoha dalších „psychických poruch“. Víra ve všemohoucí možnosti farmacie se stala náboženstvím přetechizované a uspěchané společnosti.

4 ZÁPAS O DUŠI

- ◆ *modlářství, čarodějství [farmakeia], rozbroje, hádky, žárlivost, vášeň, podlost, rozpor, rozkoly, (Ga 5:20)*

Nemocní přicházejí k lékařům s neurčitými zdravotními problémy, jejichž diagnóza není snadná. Ač je to pro postižené k nevíře, většina depresivních stavů nemá přímé biologické příčiny, ale jde spíše o důsledek toho, jak se člověk vyrovnává s nepříznivými okamžiky života. Jsou lidé, kteří negativní okolnosti snášejí a odcházejí do života nejen posílnění, ale i schopní posilovat ostatní. Skrze osobní zkušenost získali dar povzbuzení i soucítění a jsou ochotni pomoci. Na druhé straně jsou ti, kteří podléhají depresím, nepříznivé okolnosti neunesou a hledají pomoc v ordinacích lékařů.

Většina pacientů nepřemýšlí o příčinách svého stavu ve vztahu k duši a tak raději hledá pomoc v ordinacích lékařů. Ti se většinou zabývají stavem jejich těla, nikoliv pohody duše. Když neobjeví fyzickou příčinu, přeřazují nemocné do péče psychiatrů. Psychoterapie a kombinovaná léčba antidepresiv, může člověku dočasně pozvednout náladu, ale kořeny problému zůstávají nedotčeny. Léčba je to dlouhá (nejméně 3 měsíce) a pro společnost velmi nákladná. Ačkoliv jsou souvislosti mezi duchovním a psychickým zdravím úzce spojeny, stále více lékařů předepíše psychofarmaka, které pomáhají, podobně jako alkohol a ilegální drogy, změnit alespoň dočasně stav vědomí. Veškeré metody, jež duchovno člověka opomíjejí, příznaky deprese jen potlačují, ale neléčí.

Pravdou je, že deprese jsou především výsadou vyspělých a bohatších společností. Tam, kde to sociální podmínky dovolují, se člověk trpící depresí léčí prostřednictvím individuální nebo skupinové terapie. Nemocní využívají veřejné knihovny, sportovní zařízení, společně sledují TV, osobní mentor dohlíží, aby nedošlo k naprosté ztrátě sociálních vazeb a kurátor má na starosti právní a finanční záležitosti svých

klientů. Člověk trpící dlouhodobě depresí může získat nárok na invalidní důchod; v horším případě se může stát bezdomovcem.

Každý, kdo věří, že je možné získat pokoj v duši v lékárně nebo na diskotéce, se hluboce mylí. Nespoléhejme jen na možnosti lékařské a sociální péče. Dobře fungující křesťanské obecenství má jedinečnou příležitost jak vytvořit dobré vztahy, které jsou nejlepším lékem na nemocnou duši. Jako Boží rodina a sourozenci v Kristu máme jedinečnou příležitost nést břemena. Cesta do deprese je dlouhá a z deprese bývá ještě delší. Je na nás, abychom byli dobrými průvodci bližních během životní krize. Ať se i na nás naplní následující slova Písma:

- ◆ *Nemyslete jen na sebe a na vlastní blaho, spíš přemýšlejte, jak prospět jiným. (Filipským 2,4)*

Depresivní stavy se nevyhýbají nikomu a většina lidí v určité fázi života se s depresí setká. Měli bychom si uvědomit, že pokud nebudeme každodenní problémy života řešit průběžně, může se život i v našich rodinách pořádně zkomplikovat. U nás je provedeno ročně asi dva miliony vyšetření, které mají přímou souvislost s životním stylem naší doby. Proto téma duchovního zdraví otevíráme znovu s modlitbou, aby každý četl pozorně a reagoval uvážlivě. Používejte tedy text uvážlivě a pokud možno s hojnou mírou laskavosti, trpělivosti a pochopením pro trápení bližních. Téma je určeno zdravým a duchovně stabilním jedincům. Chceme pomoci biblickou radou všem, kteří se s depresemi svých bližních setkávají.

– kas –

Začneme svědectvím čtenáře:

* Vážený pán S.,

prečítal som si váš príspevok spred štyroch rokov v časopise Zápas o dušu (67 a 68, 2001), článok sa volá psychiatria, a rád by som sa k nemu vyjadril. Nepopieram možnú existenciu

siekt, nabádajúcich k ignorancii klasickej medicíny. Nepopieram ani existenciu jednotlivcov, stavajúcich sa jednostranne na stranu uzdravenia vierou. Je to boj medzi duchovným a hmotným pohľadom na svet. Sám veríte v Boha, ale zároveň vnímate svet aj po materialistickej stránke. Niet sa čomu čudovať, však žijeme v materialistickom svete. Vy apelujete viacej, alebo prvotne na materialistický pôvod riešenia problémov, následne nemáte nič proti tomu, aby človek využil aj vieru v Boha, ak sa jedná o jeho uzdravenie. Ste ochotný riešiť problém od hmoty, čiže úpravou chemických procesov v tele.

Určite je to riešenie, pretože odbúravate následky, ktoré vznikli pôsobením v duchovnej oblasti. To je môj názor. Takéto následky majú priamy dopad na vedomie človeka, čo v ňom vytvára pocit zdravia, alebo opaku. Ja tomu hovorím, že sa jedná o rozbúranie koncového efektu liekmi. Psychológiu chápem ako inštitúciu, nachádzajúcu sa medzi hmotným a duchovným svetom. Nepoužíva materialistický spôsob odstraňovania problému, ale snaží sa viac zapojiť ľudskú dušu do odbúrania problému. Za ešte viac duchovnú oblasť liečenia považujem duchovné pôsobenie, kam by som zaradil vieru v Boha a liečenie prostredníctvom Jeho pomoci. Existuje ešte vrstva liečiteľov, ktorí by som zaradil ako medzistupeň predchádzajúcich dvoch riešení. Osobne si myslím, že riešenie sa vždy nachádza tam, kde je problém. Alebo lepšie povedané tam, kde problém vznikol a v škále ďalšieho pôsobenia. Ak problém vznikol v duchovnej oblasti, psychológ, psychiater a liečiteľ s paranormálnymi schopnosťami, dokáže narušiť pôsobenie zdroja problému, avšak nedokáže odstrániť zdroj samotný. Je to spôsobené tým, že zdroj sa nachádza v oblasti mimo ich dosah. Môžu pôsobiť úľavne, ba dokonca mobilizujúco práve vďaka spôsobenej úľave, avšak sú len podpornými mechanizmami v boji proti zdroju problému. Znamená to, že

môžu byť dôležitými pomocníkmi, ale nie riešiteľmi. Dá sa povedať, že môžu byť súčasťou riešenia. Osobne by som pospájal všetky kategórie dokopy, pretože tam kde je naozaj dobrý úmysel a profesionalita k tomu, tam niet čo pokažiť. Ak má niekto problémy, ktorých zdroj je v duchovnej oblasti, hlavným riešiteľom problému musí byť on sám. Samozrejme vtedy, keď si svoj problém už uvedomuje. On musí byť tým, ktorý hľadá zdroj problému.

Teraz vám poviem niečo o sebe. Od detstva so som mal pocit, že nie som v poriadku. V puberte som si začal uvedomovať akési zatemnenia vedomia, ktoré ma oddeľovali od hmotnej reality. Nemohol som dokončiť ani školu, pretože hmotná realita sa mi odcudzila. Sám som navštívil psychiatra, aby hľadal riešenie môjho problému. Po niekoľkých rokoch moja diagnóza znela neliečiteľný. Určite uznáte, že som už nemal dôvod hľadať riešenie svojho problému na psychiatrii. Psychológia sa pokúšala riešiť môj problém spolu s psychiatriou, ale tak isto bez úspešne. Dvadsať rokov som riešenie svojho problému nehľadal, venoval som sa práci, založil som si rodinu. Po dvadsiatich rokoch som zistil, že ani toto môj problém neodstránilo. Obrátil som sa preto na Boha, aj keď som nebol veriacim, ale iné riešenie som už nevidel. Pod týmto vedením som preštudoval niekoľko knížiek, absolvoval aj liečenie u paraliečiteľa, pre ktorého je paraoblasť realitou, ako pre vás hmota. Nevyliečil ma, ale posunul o krok v predk zdroju problému. Psychiatria a psychológia bola príliš vzdialená k zdroju problému, preto nedokázala nájsť riešenie. Ubezpečila ma však o tom, že nie je oblasťou, kde by som mal riešenie hľadať, takže svoj význam mala. Pán S.; chceme vám len napísať o tom, že psychické problémy môžu byť svojím zdrojom veľmi vzdialené od klasickej psychiatrie a psychológie, dokonca až tak, že sa jej možno nedotýkajú ani okrajovo a keď áno, tak druhotne, to

6 ZÁPAS O DUŠI

znamená, že pre psychiatriu a psychológiu nevedome. Chcel som len zareagovať na váš sklon pretláčania sa z opozíciou o prvotnej dôležitosti. Možno som vám trochu ozrejmil psychiku človeka z globálnejšieho pohľadu, než ste mali doteraz. Som za to vďačný všetkým, ktorí sa o to pričínili, a dúfam, že sa ešte pričinia. Majte sa dobre pán S. a ak by ste mali potrebu vedieť viac, nehanbite sa ozvať. S pozdravom

– Ivan Vrzala –

PŘÍČINY DEPRESE

Jak jí porozumět z biblického hlediska

Steve Lehrer, I. část

Pojem deprese se stal fenoménem dnešní doby a kultury. Každá druhá neklama prochází institucemi zabývajícími se duševním zdravím, aby nabídla podpůrné prostředky těm, kteří postrádají dobrou náladu, životní optimismus – nejsou spokojeni sami se sebou a mají depresi. Pokud jste někdy dlouhodobou depresi prožili, jistě víte, že je to hrozný existenční stav. Je to jako byste měli na zádech stokilové závaží a byli nuceni zátěž nosit do kopce a ke všemu jste měli ještě příšernou chřipku. Není divu, že ti, kteří jsou v depresi, hledají jakoukoli možnost léčby. Ale dříve než budeme hledat lék proti depresi, je třeba vědět, co za tímto velice nepřijemným stavem stojí. Pokud se chceme zabývat příčinami depresí, máme před sebou dvě překážky.

Za prvé, depresivní lidé jsou citově připoutáni k vlastnímu chápání deprese. Jsem přesvědčen, že to je proto, že Boží slovo je nutí

- (1) ke konfrontaci s nejbližšími
- (2) čelit některým špatným radám, které v minulosti dostali
- (3) podívat se na vlastní život, své zvyky a současnou praxi, aby poznali, že se potřebují změnit.

Pokud se nacházíte v jedné z těchto tří kategorií, dříve než určíte „kde stojíte“, prosím nadechněte se zhluboka a ne-

bojte se meditovat nad myšlenkami a citáty z Písma, které najdete v tomto článku.

Druhým problémem je skutečnost, že jen stěží najdeme jasnou definici deprese. Obraťme tedy naši pozornost nejdříve k definici, co je to deprese.

„Svatou“ referenční knihou pro psychologii a psychiatrii je Diagnostický a statistický manuál mentálních nemocí, 4. vydání (DSM-IV.), vydaný Americkou asociací psychiatrů v roce 1994. Člověk by si mohl myslet, že když se obrátí na sekulární autoritu, bude mít jasno, ale definice v ní obsažená je nejen subjektivně jednostranná, ale i neurčitá. Pro určení diagnózy deprese se uvádí, že pacient musí mít:

1. Alespoň pět z následujících příznaků:

- depresivní nálada, téměř každý den a po většinu dne
- očividně zmenšený zájem nebo radost při jakýchkoliv aktivitách
- zřetelný úbytek na váze (v případě, že člověk nedrží dietu), nebo přibývání na váze a změna chuti k jídlu
- nespavost nebo přemíra spánku
- psychomotorické třesy nebo omezení
- únava a ztráta energie
- pocity zbytečnosti nebo nepatřičné viny
- zhoršená schopnost koncentrace nebo nerozhodnost
- znovu se opakující myšlenky na smrt, pokusy o sebevraždu

2. Příznaky musí být přítomné v průběhu dvou týdnů.

3. Tyto příznaky představují změnu od předchozího stavu.

Zde se můžeme ptát, proč dva týdny a ne jeden nebo tři? Existuje nějaká norma, jak měřit „depresivní náladu“? Proč se právě pět příznaků rovná depresi a ne čtyři? Nejvíce znepokojivá věc na tomto seznamu je to, že jiné než váhové ztráty či přírůstky nebo poruchy spánku jsou všechna ostatní kritéria lékařsky objektivně nezjistitelná, nemě-

řitelná a může je subjektivně hodnotit jen pacient. To samo o sobě je varující, protože kdokoli s lékařským diplomem, od psychiatra po gynekologa, může na základě subjektivních kritérií pacienta diagnostikovat depresi a předepsat vám nebo vašim blízkým nebezpečné léky. V biblickém poradenství, kterým se zabývám, přes 80% lidí, kteří ke mně přicházejí, berou proti depresi nějaké léky předepsané lékařem.

Z mého hlediska je stav, který nazýváme depresi, výsledkem „nouzového přístání“ po hříšné reakci během jedné nebo více obtížných či nepřijemných situací, které Bůh přivedl do života.

Jay Adams vysvětluje depresi následovně:

Příčinou deprese může být téměř cokoliv: špatný vývoj očekávaných událostí, následky nedbalosti, ztráta zaměstnání, existenční potíže, obavy z budoucnosti, nedávná choroba, kvůli které člověk promešká nějakou důležitou příležitost, žárlivost, rozmrzelost pramenící ze zášti, hormonální změny, sebelítost, pocit viny z určitého hříchu, atd. Důležité je si pamatovat, že deprese nevzniká přímo z žádného z těchto faktorů, ale jde spíše o periodický proces, kdy je prvotní problém řešen tak špatně, že spirálovitý pád míří ke dnu vnitřních sil, až člověka přivede k zoufalství. Sestupný cyklus vede od prvotního problému k hříšné reakci, což zapříčiní další komplikace, které vyvolávají další hříšné reakce, atd.¹

Dr. Robert Smith napsal ve své knize *The Christian Counselor's Medical Desk Reference* (Lékařský průvodce křesťanským poradenstvím) nejužitečnější definici, jakou jsem na depresi našel:

Deprese je vysilující stav nálady, pocit nebo postoj beznaděje (zoufalství či chmury), která se pro člověka stává důvodem, aby se přestal zabývat nejdůležitějšími aspekty života.²

Dříve než budeme schopni tuto definici plně pochopit, musíme se zaměřit na skutečný význam slov „pocit, nálada nebo postoj“, protože ta jsou základem samotné definice. Můžeme si naši práci zkrátit o dvě třetiny, když uznáme, že pocit, nálada a postoj jsou ve výše uvedené definici použity jako synonyma. Ale pocity nejsou myšlenky, protože někdy se mohou cítit šťastný nebo smutný a přitom nemyslet na nic určitého. **Pocity** (jako synonymum pro emoce nebo nálady) jsou fyziologickou odpovědí na to, o čem přemýšlíme. Někdy je to tak složité, ne-li nemožné, spojit samotnou myšlenku s pocitem, nicméně pocity jsou vždy příčinou toho, nač myslíme. Všimněte si, že původcem deprese jsou naše myšlenky.³

To, co tedy nazýváme depresi, není pouhá skleslost. „**Skleslost**“ je často užívané slovo, když chceme vyjádřit pocit smutku. Ale skleslost může být také jakási zastávka na cestě k depresi. Člověk, který tímto pocitem trpí, se postupně dostane do stavu plně rozvinuté deprese, pokud dovolí, aby ho ovládl až do stavu, kdy se cítí zcela ochromen. Všimněte si poslední části naší definice:

... pro člověka se stává důvodem, aby se přestal zabývat nejdůležitějšími aspekty života.

Rozvinutou depresi je míněn stav, kdy je člověk přemožen svými pocity natolik, že jeho účast na životě se se skřípěním brzd zastaví.

Může být samotný pocit hříchem? Samotná otázka nás staví na tenký led. Je mnohem přijatelnější a příjemnější přemýšlet o svých pocitech z lékařského hlediska, jako o přímém důsledku nemoci nebo poruchy. Je to něco, co se prostě stane, za co nemožu a jsem jen nevinnou obětí. Jako malý kluk jsem byl rád, když jsem nastydl. Mohl jsem zůstat doma. Celý den jsem ležel na gauči a díval se na televizi. Nikdo se na mě nezlobil, ani mě neobviňoval, že jsem nemocný. Každý chápal, že jsem byl „z ničeho nic napaden“ nějakým

8 ZÁPAS O DUŠI

mikroskopickým nepřitelem! Když jsem se vrátil do školy, učitelé mi říkali, abych si nedělal starosti s doháněním učiva, protože konec konců, přece jsem byl nemocný! Ten, kdo je nemocný, je fyzicky neschopen plnit většinu každodenních povinností. To všichni chápeme. Proto neočekáváme od člověka se zlomenýma nohama, že bude přecházet po pokoji; stejně tak neočekáváme, že někdo s těžkou chřipkou vstane a půjde do práce.

Lékařská hypotéza o příčinách deprese je podobná. Jde o druh nemoci, takže za své myšlenky nebo nečinnost nenesu odpovědnost, nejsem fyzicky schopen dělat víc, než dělám. A to je závěr, který chceme podrobit zkoumání. Podle Písma je pocit hříchem, pokud vede k myšlení nebo k činům, které nejsou v souladu s Božím slovem. Abychom byli přesnější, samotné pocity nejsou nikdy hříšné. Ale myšlenky, které způsobují pocity, a činy, které jsou výsledkem těchto pocitů, mohou být a často jsou hříšné.

Deprese je podle biblické definice vzpoura proti Božím příkazům jak v postoji, tak v činech. Písmo prikazuje, abychom se VŽDY radovali a děkovali:

◆ *Stále se radujte, v modlitbách neustávejte. Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás. (1Te 5:16-18).*

Deprese je pravým opakem radosti. Radost je osvobozující nálada nebo pocit, který nás motivuje k životu pro Krista. Podívejme se na tuto definici ještě jednou.

Deprese je vysilující fyziologická odpověď na naše myšlenky o beznaději (zoufalství či chmur), která se pro člověka stává důvodem, aby se přestal zabývat nejdůležitějšími aspekty života.

Zdrojem radosti je naděje a víra v to, co pro nás Bůh udělal, dělá a bude dělat. Nikdy jsem nenašel člověka trpícího depresí, který by sám o sobě řekl nebo někdo by o něm řekl, že je plný radosti a díky. Důvodem je to, že člověk v de-

presi je podle definice bez radosti a naděje. Podle Písma člověk žije bez radosti a naděje na základě svého rozhodnutí. Jako věřící máme zodpovědnost – máme sloužit Bohu tím, že milujeme druhé konkrétními a jasnými způsoby; manželé mají zajišťovat své rodiny a milovat své manželky; ženy se mají podřizovat svým manželům, být jejich pomocnicemi a vykonávat svou práci doma; děti mají poslouchat své rodiče.⁴ Člověk, který je v depresi, přestane tyto základní povinnosti plnit. Začne porušovat Boží příkazy a vzdaluje se Bohu čím dál tím víc. Podstatou deprese je *vzpoura proti Bohu, jež věřá ze způsobu života, který je ovládan osobními pocity.*

Jako věřící jsem si plně vědom toho, co ode mne Bůh žádá. Ale místo toho si říkám, že moje reakce na vzniklou situaci odpovídá tomu, jak se právě cítím; tedy, že nikoho nemusím poslouchat. Bůh však má na takové racionalistické spekulace jasnou odpověď:

◆ *Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát. (1. Korintským 10:13)*

Neexistuje situace, která by opravňovala osobní neposlušnost vůči Pánu. Bůh mi prikazuje, abych se radoval a vzdával díky. Bůh mi prikazuje, abych se staral o svou rodinu a ostatní věřící. Když to nedělám, pak je to mé rozhodnutí; činím co uznám za vhodné, prosazuji svou vůli a ne vůli Boží. To, co říkám, znám z vlastní zkušenosti. Víím, jak to může být těžké, plnit každodenní povinnosti, když se cítíme unavení, vyčerpaní a jak bolestné to může být, když musíme bojovat s vlastní depresí. Ale jen proto, že je to těžké, mi nedává právo, abych něco takového nazýval nemocí, když to Bůh pojmenoval hříchem.

Nesprávné, ba dokonce mylné názory na depresi, které jsou dnes popu-

lární, musí být podrobeny kritickému zkoumání, abychom lépe porozuměli tomu, co deprese ve skutečnosti je a jak ji léčit. Svět lékařů a farmaceutů se nás snaží přesvědčit, že deprese je nemoc. Materialistický pohled na člověka znamená, že nejsme nic víc, než soustava tělesných orgánů, které jsou řízeny komplexními chemickými reakcemi. Je zcela opomíjen jakýkoliv duchovní rozměr. Následkem takových předpokladů při diagnóze deprese je, že člověk, který prožívá nějakou emocionální krizi, hledá příčinu problému v poruše chemické rovnováhy. Obávám se, že křesťanské společenství přijímá tyto lékařské hypotézy o depresi, aniž si uvědomuje, že takové závěry jsou výsledkem předpokladů, které by za jiných okolností nikdy nemohl přijmout.

Deprese není nemoc či náказа.

„Aby něco mohlo být uznáno jako nemoc, musí být jasná evidencí selhání některého orgánu nebo poškození určité části tělesné tkáně.“⁴⁵ Přestože vědci zkoumají příznaky deprese několik desetiletí, nepodařilo se zatím nalézt jakýkoli důkaz, který by podpořil názor, že deprese je nemoc. Reakce na skutečnou nemoc může vést k depresi, ale deprese jako taková nemoc není. Jinými slovy, mohu onemocnět rakovinou nebo trpět chronickou bolestí a to může mít za následek, že život začne být velmi obtížný až nesnesitelný. Ve svém boji s následky této kondice mohu o situaci začít přemýšlet nebiblicky a začnu na spirále zoufalství padat až na dno svých sil. Důvodem krizového stavu emoce není nemoc, ale osobní hříšná reakce k projevům nemoci.

Velmi populární teorie o depresi se týká „chemické nerovnováhy“, která říká, že v mozku dochází k chemické nerovnováze, což je příčinou deprese. Žádní vědci však dosud nebyli schopni změřit chemickou aktivitu v mozku.⁶ Dokonce i léky, které se na chemické vyrovnání podávají, působí více méně tajemně. Lékaři přesně nevědí, jak tyto léky fungují.

Ještě jednou si zopakujme – medicína má své teorie, ale nemá je čím podložit.⁷ Zdá se, že některé léky mohou lidem od deprese pomoci, a proto je stále více lidí přesvědčeno, že je nutné nejdříve napravit teoretickou chemickou nerovnováhu. Ale jen to, že se člověk, který užívá určité léky, cítí lépe, ještě neznamená, že taková léčba samotný problém vyřeší.

Současná lékařská praxe podávání anti-depresivních léků, je podobná dávné praxi pouštění žilou. Pouštění žilou (neboli flebotomie) byla téměř univerzálně uznávaná a praktikovaná lékařská metoda, která se dochovala až do 19. století. Z těla pacienta bylo vypuštěno značné množství krve v naději, že to pomůže v léčbě nebo prevenci choroby. Samotná historie a teorie této praxe je celkem zajímavá:

Tato metoda byla používána v době Hippokratově a názor na ní byl posílen myšlenkami Galena, poté co objevil, že žíly a tepny jsou naplněny krví a ne vzduchem, jak se všeobecně věřilo. Převládaly dva klíčové předpoklady; první z nich byl, že krev byla vytvořena a pak spotřebována, tedy nekolovala a tak mohla „stagnovat“ v končetinách. Druhý předpoklad byl, že humorální rovnováha (rozpoložení) tělních tekutin byla původcem nemoci nebo zdraví; čtyři tělní tekutiny byly krev, hlen, černá a žlutá žluč vylučovaná z jater a ledvin (to se vztahovalo ke čtyřem základním řeckým prvkům jako je země, vzduch, oheň a voda). Galen věřil, že krev byla dominantní tělní tekutina, a proto bylo důležité ji sledovat. Aby byla zachována rovnováha mezi tekutinami, lékař buď odstranil pacientovi „nadměrné“ množství krve (plethora-přebytek), nebo podával dávicí nebo močopudný prostředek. Galen vytvořil systém, jak určit množství krve, které by mělo být odstraněno, na základě pacientova věku, zdravotního stavu, ročního období, počasí a prostředí.

10 ZÁPAS O DUŠI

Příznaky přebytku krve byly horečka, mrtvice a bolest hlavy.⁸ Nejváženější učenci na poli medicíny přijali hypotézu pouštění žilou a praktikovali tuto metodu zcela běžně. Dnes víme, že tato metoda nebyla správná. Lékaři v době před Williamem Harveyem nevěděli, jak funguje cirkulační systém. Měli chybné poznání o krevním oběhu. Zavedli léčebné pouštění žilou, které bylo založeno na chybné hypotéze. Přestože byla teorie pouštění žilou vědecky odmítnuta v 19. století, většina lékařů v této praxi pokračovala dál, i když to z hlediska medicíny nemělo žádný význam a pacientovi léčba nepomohla! Všimněte si, proč lékaři v pouštění žilou pokračovali:

Pouštění žilou (čištění krve) bylo nadále populární, i když poznatky z anatomie a chirurgického diagnostické metody v Evropě od 17. století výrazně pokročily. Klíčem k léčbě nemocí bylo přetrvávající přesvědčení, že je lepší nějaká léčba než žádná. Psychologický prospěch pro pacienta byl důležitější, než fyziologická újma. I když pouštění žilou ztrácelo během 19. století na popularitě, nebylo nic jiného, co by jej mohlo nahradit. Až do konce 19. století byly rtuť, chinin, digitális, amyl nitrát a šafrán jediné substance, jejichž účinky byly známe.¹⁰

Co se týká současného porozumění funkce mozku a chemických procesů v něm, zůstáváme z lékařského hlediska v temnotách, stejně jako lékaři v době neznalosti oběhového systému, dokud nepřišel na scénu William Harvey (1578-1657). I dnes zastává lékařská věda hypotézy, které mohou být, ale také nemusí být správné. Podávání psychotropních léků, jejichž působnost je pouze teoretická, je založeno na určité hypotéze (chemická nerovnováha) a je součástí zaběhnutých a navyklých lékařských postupů. Není to jen nevědecké,¹¹ ale, podobně jako v pouštění žilou, může zdraví pacienta vážně ohrožovat.¹²

Určité fyzické problémy (ať už se týkají vašeho mozku nebo zlomené nohy) mohou být příčinou ztráty radosti, ale Boží slovo říká, že okolnosti nejsou důvodem k hříchu, což zahrnuje propadnutí depresi. Současné nauky o příčinách deprese, které jsou běžně přijímány, jsou v přímém rozporu s Božím slovem. Lékařská věda nabízí množství úžasných léčebných postupů, které mohou náš život zpříjemnit a tak jsou i křesťanům předepisovány pilulky, aby se vyrovnali se svými duchovními problémy. Je třeba, abychom cestu k porozumění deprese hledali nejdříve v Božím slově. Jak už jsem se zmínil, Písmo nazývá depresi hříšným postojem a ne nemocí. Protože nám Bůh dal své Slovo, vybavil nás pro „každou dobrou práci“, ukázal nám, jak pěstovat vnitřní pokoj a jak se z hříchu deprese dostat, abychom mohli žít v radostné poslušnosti. K tomu obrátíme naši pozornost v další části nazvané „Biblický recept na depresi.“

(1) Jay Adams, *The Christian Counselor's Manual*, Zondervan: Grand Rapids, Michigan, 1973, str. 375.

(2) Robert Smith, *The Christian's Counselor's Medical Desk Reference*, Timeless Texts: Stanley, NC, 2000, str. 206.

(3) To neznamená, že věřím, že můžeme vždy vědět, na co jsme mysleli, že nás to zavedlo až k depresi. Je to důležité proto, že spousta času může být promarněna tím, že se pokoušíme zkoumat naši minulost, abychom přišli na to, jaká určitá myšlenka nebo řetěz událostí vedl k depresi.

Třebaže to může být užitečné, důraz v Písmu je na obrácení se od hříchu, ve kterém se právě nacházíme, a na okamžitě poslušnosti.

(4) Jan 13:34; 1. Timoteovi 5:8; Efezským 5:22-32; Titovi 2:5; Efezským 6:1.

(5) Smith, 196

(6) *ibid.*, 86-88

(7) *ibid.*, 88-70

(8) Článek na téma pouštění žilou, který je zde do značné míry citován, můžete nalézt na: http://www.wikipedia.org/wiki/Blood_letting. Wikipedia je online encyklopedie.

(9) Benjamin Rush, vynikající lékař a signatář Deklarace nezávislosti, který léčil Georga Washingtona na konci jeho života. Říká se, že Rush odebral Washingtonovi asi dva litry krve, což téměř jistě vedlo k jeho smrti.

(10) http://www.wikipedia.org/wiki/Blood_letting.

(11) Říkám to proto, že s hypotézou chemické rovnováhy dnešní medicína nakládá jako s dokázanou skutečností. Proto jsou léky předepisovány v takovém množství a bez omezení, což je zcela neslučitelné s několika lékařskými studii, které podporují jejich účinnost na pacienty.

(12) Další odborná literatura, kterou doporučuji, je vše od Dr. Petera Breggina, ačkoli není křesťan. Dr. Breggin je světově uznávaný psychiatr. Jeho kniha „Toxická psychiatrie“ byla velkou pomocí v oblasti porozumění lékařských praktik z hlediska historického vývoje, používaných ve spjitosti s psychiatrií. Dr. Breggin napsal i knihu nazvanou „Odmlouvání Prozacu“, ve které skvělým způsobem odhaluje je některé podezřelé výzkumné práce Eli Lilly a jasně vysvětluje některé škodlivé účinky populárního léku Prozac.

S RECEPTEM DO LÉKÁRNY PRO ŠTĚSTÍ

Beru prášky na depresi. Tuto větu slychám od mnoha nemocných: Ale ten, kdo neprožil skutečnou depresi, neví, o čem mluví. Je to opravdové utrpení, kdy je léčba léky nutná. Často je ale slůvko deprese i užívání léků na tu či onu potíž zneužíváno. Vznikla hypotéza, že příčinou deprese je nedostatek chemických přenašečů hormonů v mozku, a to se pak upravuje lékem. Kdo souhlasí jen s touto hypotézou, je zastáncem biologického přístupu k člověku. Ale vždyť náladu člověka ovlivňují jeho skutky a duševní život není jen záležitostí hormonů v mozku. To bychom byli jen chemicky řízení androidé. Bohužel se stále více lidí uchyluje k uklidňujícím a jiným práškům. Tyto pro organismus cizí látky mění naše vnímání a prožívání, ovlivňují pochody v našem těle, manipulují s naší psychikou a modifikují duši.

Od moderního člověka je očekáván výkon. Musíte být přeče úspěšní, zábavní a společenší. Žádá se mladistvé tělo, navoněné a nepotící se. Kupte si antiperspiranty, které vás nezradí. Zuby po abrasivní pastě září nepřirozenou bělostí a obličej s vráskami je po zákroku hladoučký jako zadínka miminka. Převísle břicho se dá odříznout a tuk odsát liposukcí. Kosmetičtí chirurgové si mnou ruce. Silikonové prsy vzbuzují pocit mládí, oslňují a maskují slabinu. Nejde ale spíše o slabinu ve vnímání a hodnocení sebe sama? Žel, člověk není přijímán takový, jaký je, ale podle toho, jak a zda dobře vypadá. A k ideálnímu tělu se nehodí unavená a vyčerpaná duše. Tlak společnosti narůstá. Nejsi-li dokonalý, máš smůlu a něco s tím dělej! Ostatní tě budou respektovat jen tehdy, budeš-li OK a když dokonale utajíš své nitro.

Uvedením prvního uklidňujícího léku Meproamat to začalo. Hlodavci se po něm zklidnili, kočky byly krotké, dokonce bengálského tygra jste se mohli

dotýkat a byl fotografován s květinou v mordě. Když se zvládne tygr, proč ne člověk. Na černobílých fotografiích jste viděli apatické ženy u popelníků plných nedopalků, s hrnky kávy a sklenkami alkoholu. A pod obrázky text: je-li příčinou vaší chronické únavy psychické vypětí, pomůže vám Valium. Likvidace nepřijemných pocitů se stala prioritou. Když byl objeven lék Imipramin, byl přirovnán v německých článkách ke kameni mudrců. Podle alchymistů to je zázračný prostředek k přeměně látek. Symbol jednoty a osvětlení. Kdo má kámen mudrců, bude nesmrtelný a v souladu s vesmírem. V anglických spisech zase oslavovali nový lék jako grál. Grál byla zázračná miska posledního pokrmu Ježíše Krista naplněná krví z jeho ran a chráněná mytickým králem či skupinou rytířů kulatého stolu. Lék tak byl vyzdvížen na piedestal pravého osvětlení a postaven na úroveň náboženství.

– MUDr. Miroslav Ilgner –
METRO, Leden 3, 2002

A duše se stala hříčkou biochemických pochodů. Stvořil se mýtus odpovídající moderní době – mýtus o štěstí a zdraví z medicíny, která se dostala k lidem po mnoha zkouškách, vědecky schválených a ověřených. Takovému pokušení plnohodnotného života se těžko odolává. Mějme ale na paměti slova F. Schillera „věda jednomu je vznešenou bohyní, jinému jen krávou, která mu dává mléko“. ... Dříve, když lidé měli strach nebo obavy, tak se modlili k Bohu, prosili o pomoc a vkládali svůj osud do jeho rukou. Nyní pro ně náboženství ztratilo význam a sami si pomoci neumějí. A nemají-li oporu ani u vlastní rodiny či přátel, pak se vzdávají zodpovědnosti za svůj stav a pomoc hledají v léku. Nikdo se nezabývá individuálními příčinami jejich obtíží. Spíše se sází na léky, počítačovou tomografii a magnetickou rezonanci. Kroky k nápravě vlastního života chtějí svůj čas, a ne okamžitá řešení. Lidský

12 ZÁPAS O DUŠI

přístup by měl být upřednostněn před přístupem biologickým a pilule nesmí oddělit lékaře od nemocného. Polykat by se měly jen v případech opravdu nezbytných. Podle čínského přísloví „poznat svou chybu znamená opravit svou chybu“. To žádná tableta sama o sobě neumí a ani nevyřeší, byť by byla s aromatickou příchutí a co nejbarvěnější. – *METRO, Leden 3. 2002* –

RECEPT NA ŠTĚSTÍ HEREČKY

Pátráte-li po receptu na štěstí, nemohli jste si vybrat lepšího kuchaře. Jana Paulová rozdává radost a pohodu na potkání. ... I v soukromí ji nezastihnete jinak než v dobré náladě. Leckoho tím provokuje, mnohým však pomáhá.

Jaký je váš „recept na štěstí“?

„Vlastně strašně jednoduchý, věřte mi. Na to jsem přišla už před lety, kdy jsem si prostě nařídila, že budu mít dobrou náladu, a to mi nikdo nevezme. ... K tomu stačí přidat schopnost se na sebe čas od času podívat z ptáčích perspektivy – lituji ty, kteří to neumí – a samozřejmě humor.“

– *Dáma, Duben 2003* –

**Většina lidí je asi tak šťastných,
jak se rozhodnou být.**

– *Abraham Lincoln* –

LÉČBA DEPRESE

Biblický recept

Steve Lehrer, II. část

Tím, že vám lékař předepíše pestrobarevné pilulky, aby vás zbavil depresivních stavů, ve vás sice může dočasně vyvolat lepší pocit, ale stejně tak může být příjemných i pár hltů whisky. Jen proto, že se chvílově cítíte lépe, svůj problém ještě nemáte vyřešený. Je to podobné jako alarm, který vás upozorní uprostřed noci houkáním na dým v domě.¹ Každopádně je to nepříjemný

zážitek. Ale hlavním problémem tu není nesnesitelný zvuk, který alarm vydává. Ten, kdo alarm jenom vypne a vrátí se do postele, bude mít potíže ještě větší. Léčit depresi pilulkami nebo whisky je stejné jako vypnout alarm a doufat, že je všechno v pořádku jen proto, že nic neslyšíme. Je třeba brát varování alarmu vážně, zjistit, kde oheň je, a udělat vše pro jeho likvidaci. Pocity jsou jako požární alarm. Varují nás, že něco není v pořádku. Nevypínejte je, ale naopak snažte se zjistit, jak a proč začaly a proč jsou tak nepříjemné. V lékařském slangu bychom to mohli vyjádřit slovy jako „nezačínajte s léčbou dříve, než budete znát příčinu!“

V současné době je obtížné vyhnout se lékařské terminologii a tak navrhuji, abychom používali lékařskou terminologii v otázkách léčby deprese. Biblický předpis vám pomůže léčit příčiny deprese a během procesu většinou dojde i k odstranění příznaků.²

1. Spolkněte dávku realismu.³
2. Okamžitě podejte plnou Lžici Boží svrchovanosti (pokud spolu s dávkou realismu nevezmete plnou dávku svrchovanosti, vystavujete se nebezpečí žaludečních potíží).
3. Okamžitě začněte terapii dikuvzdání.
4. Denně užívejte několik dávek z Písma.

1. Biblické léčení deprese začíná tím, co je na prvním místě receptu: spolkněte dávku realismu. Nejdříve je nutné, abychom správně chápali, jak funguje křesťanský život. Setkáváme se s různým učením jako je „Vyšší život“ nebo „Vítězný křesťanský život“, jehož autoři zastávají názor, že existuje klíč, který má moc odemknout dveře křesťanského života a vy pak budete mít život bez překážek. Ten „klíč“ dostává různá pojmenování: odevzdání se Duchu; nestarat se a nechat věci na Bohu; vytrvat v určité modlitbě; důslednost ve zbožnosti; mít dostatek víry; atd. Problémem všech těchto zaslíbení je, že život tako-

vého věřícího může být bez překážek a zápasů, ale to nikde v Písmu nenajdeme. Právě naopak; věřící může najít příslib, že bude vždycky zápasit s hříchem a s důsledky života v hříchem prokletém světě. A to až do své smrti.

Bezproblémový a poklidný život bez zkoušek a zápasů není realitou tohoto světa. Přesně to píše Pavel Galatským. Zápasí s hříchem, jak v doktrinálním, tak morálním smyslu. Pavel jim říká, že křesťanský život je boj:

- ◆ *Chci říci: Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost. Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete. Dáte-li se však vést Božím Duchem, nejste už pod zákonem. (Galatským 5:16-18)*

Pavel vybízí Galatské, aby bojovali za život v Duchu. V kontextu této pasáže to znamená boj za porozumění (a za život, který z něj vychází), že spasení je pouze z milosti a nikdo si ho nemůže zasloužit dodržováním zákona. Pavel Galatským říká, aby jejich motivací byla láska k Bohu kvůli milosti, kterou od Něj dostali, a novému srdci, které jim stvořil. Důvod, proč Galatské potřebovali slyšet právě tuto výzvu, se dozvídáme v 17. verši. Na věřící cíhá všude nějaké pokušení a náš život je každodenní duchovní boj. Hřích a pokušení jsou stále přítavnívé; zdání přijemných zážitků je nade vše. Musíme proti nim bojovat neustálým udržováním ohně naší lásky k Bohu, aby plameny hořely výše a jasněji, než naše potřeba hřešit.

Podle verše 18 se nemusíme strachovat, zda boj proti hříchu vyhrájeme. Pavel říká „dáte-li se vést Duchem“, což znamená „jestliže věříte“, pak „už nejste pod zákonem“ nebo „nejste nevěřící, kteří se nechtějí ani nemohou podřídít Božímu zákonu.“⁴ Jestliže se necháte vést Duchem, jste zcela proměněni a vaše láska k Bohu je určitě větší než láska ke světu a hříchu. Zvítězíte. Nic to však nemění na tom, že „tělo bojuje

proti Duchu“ a my víme, že křesťanův život je zápas. Pokud jste skutečně věřící a ocitnete se v situaci, kdy bojujete za život v Bohu a zápasíte se svým hříchem, nepropadejte malomyslnosti, že děláte něco špatně nebo že už byste to měli vzdát! Uvědomte si, že děláte přesně to, co vám Bůh přikazuje, abyste dělali, a to je bojovat proti hříchu a zápasit o lásku k Němu.

Jedna neodmyslitelná součást života každého věřícího je schopnost podívat se do zrcadla a porozumět hloubce své hříšnosti a uvědomit si, že si zasloužíme Boží hněv. Když někdo uvěří, poznání nehodnosti zůstává. Věřící bude prožívat stále větší vědomí vlastní hříšnosti. Když jsem uvěřil, musel jsem bojovat s klením, opilstvím a nemravností. Ale nyní, po mnoha letech, je můj boj spíše vnitřní a svým způsobem intenzivnější. Už nezápasím s hříchy, které jsou viditelné. Podívejte se na můj hřích klení – nezápasím s tím, že bych klel nahlas, ale místo toho zápasím s tím, že často v různých situacích ve svém srdci reptám. Teď lépe rozumím tomu, jak vážný hřích je reptání⁵, a to více, než když jsem uvěřil a začal si uvědomovat vážnost původního hříchu. Jestliže si nedám pozor, moje stále rostoucí vědomí vlastní hříšnosti může způsobit, že budu zklamaný a začnu si myslet (chybně), že nerostu. To vede k tomu, co nazývám „efekt zklamání“. Čím více vidíte a rozumíte své hříšnosti, tím zklamanější můžete být.

Je několik možností, jak efektu zklamání předcházet: Za první, když se začnete cítit zklamaně, promluvte si s jinými věřícími, kteří vás dobře znají a zeptejte se jich, zda je ve vašem životě viditelný růst. Často jsou to právě lidé kolem mě, kteří mohou lépe a objektivněji posoudit, jak v Kristu rostu. Jestliže změny nevidí, pak máte důvod cítit zklamání. Možná, že stojíte v cestě nějaký nevyznaný hřích. Za druhé, podívejte se na množství příslibů, které nám Bůh v Písmu dává, když mluví o tom, co uskuteční v životech svých dětí:

14 ZÁPAS O DUŠI

- ◆ *a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. (Filipským 1:6)*
- ◆ *Které předem vyhlédl, ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími; které předem určil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy. (Římanům 8:29-30)*
- ◆ *Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec, který mě poslal; a já ho vzkřísím v poslední den. (Jan 6:44)*
- ◆ *Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, jíž si nás zamiloval, probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni! Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši, aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši. Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil. (Efezským 2:4-10)*

Vždy si musíme pamatovat, že žijeme na této „straně nebe“. Spasení, které nyní prožíváme, je jen malý závdavek toho, co obdržíme v nebi. Doposud žijeme v hříchem prokletém světě, kde musíme pracovat v potu tváře a přebývat v nemocných tělech. Slzy, bolest a zármutek jsou nedílnou součástí tohoto života, a to i v případech, že nám v cestě nestojí náš hřích! V Písmu je spasení, které prožíváme nyní, nazýváno „závdavek“. Jinými slovy – máme jistotu úplného spasení. Nyní jsme jako děti, které mohou cítit báječnou vůni koláče, který se v troubě teprve peče, ale ještě se do něj nemůžeme zakousnout:

- ◆ *V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako závdavek našeho dědictví na vykoupení těch, které si Bůh vydobyl k chvále své slávy. (Efezským 1:13,14)*

Apoštolové zažívali chudobu, nebezpečí a urážky.⁶ Timoteus trpěl chronickou nemocí žaludku.⁷ Zdraví a bohatství jsou výjimkou, která potvrzuje pravidlo, že osudem člověka, tedy i křesťana, je pozemské trápení.⁸ Nezapomínejte, že žijete ve světě, kde se dá očekávat utrpení. Těšte se na dobu, kdy Bůh odstraní každou vaši bolest a utrpení ... „přijď pane Ježíši, přijď!“⁹

2. Ve snaze vyrovnat se s bolestivou realitou života hříšníka v hříchem prokletém světě nezapomeňte, že je třeba užít i druhý lék podle receptu – plná lžíce svrchovanosti, abyste měli správný postoj. Mějte na paměti, že vše, co se stane, se děje s Božím vědomím a dopuštěním. O tom není nejmenší pochybnosti. Bůh ve svém Písmu říká, že má vše, co se děje ve vesmíru, pod kontrolou. Od obyčejných událostí až po ty, které otřásají mocnostmi tohoto světa:

- ◆ *Neprodávají se dva vrbáci za haléř? A ani jeden z nich nepadne na zem bez dopuštění vašeho Otce. U vás pak jsou spočteny i všechny vlasy na hlavě. (Matouš 10:29-30)*
- ◆ *Když uplynuly ty dny, pozdvihl jsem já Nebúkadnesar své oči k nebi a rozum se mi vrátil. Dobrořečil jsem Nejvyššímu a chválil jsem a velebil Věčně živého, neboť jeho vladařská moc je věčná, jeho království po všechna pokolení. Všichni obyvatelé země jsou považováni za nic. Podle své vůle nakládá s nebeským vojskem i s obyvateli země. Není, kdo by mohl zabraňovat jeho ruce a ptát se ho: „Co to děláš?“ (Daniel 4:31-32)*

- ◆ *On je ten, v němž se nám od Boha, jenž všechno působí rozhodnutím své vůle, dostalo podílu na předem daném poslání, (Efezským 1:11)*

Dokonce i zlo, které nemůže pochopit, je součástí Jeho předem určeného plánu:

- ◆ *Hospodin učinil vše k svému cíli, i svévolníka pro zlý den. (Příslaví 16:4)*
- ◆ *Opravdu se srotili v tomto městě Herodes a Pontius Pilát spolu s pohany i s národem izraelským proti tvému svatému služebníku Ježíšovi, kterého jsi posvětil, a vykonali, co tvá ruka a tvá vůle předem určila. Pohled' tedy, Pane, na jejich hrozby a dej svým služebníkům, aby s odvahou a odhodlaně mluvili tvé slovo; (Skutky 4:27-29)*

Ve výše citovaném oddíle ze Skutků čteme o jedné z nejstrašnějších událostí v dějinách světa. Šlo o chladnokrevnou vraždu, která byla spáchána na jediném skutečně nevinném člověku, Ježíši Kristu. Byl to současně zločin, kterého se dopustili hříšní lidé, hříšného světa, kteří se „spikli“, aby konali zlo, a tak došlo k události, o které bylo „předem rozhodnuto“ a bylo skutečně Boží „mocí“. Proto tak, jak se v životě setkáváme s různě obtížnými situacemi, musíme mít vždy na mysli, že za vším stojí Bůh. Nikdy Ho nemůžeme obviňovat za zlo¹⁰, ale ve skutečnosti je jasné, že je to On, kdo vše zapříčiňuje. Dopustil se někdo proti vám hříchu, ztratili jste práci, byli jste zranění, postihla vás nevyléčitelná nemoc, nebo jste ztratili někoho blízkého? Zapletli jste se do pavučin hříchů? Jste zahořklí, rozložení nebo deprimovaní z takových situací? Pak si uvědomte, že Bůh je nadpřirozeným autorem scénáře každé situace.

K té někdy tvrdé pravdě Boží svrchovanosti patří i příjemnější stránka. Nevěřícímu (Božím nepřítelem¹¹) by skutečnost, že všechny události jsou pod Boží kontrolou, měla nahánět hrůzu. Bůh řídí ve vesmíru úplně všechno tak,

aby zasadil smrtelnou ránu do žeber nepřítele! To by měl být dostačující důvod pro nevěřícího, aby činil pokání a podřídil svůj život Bohu. Ale pro věřícího je vše, co Otec přináší do jeho života, motivováno láskou k Bohu. Dokonce i hřích, kterého se věřící někdy dopouští a je za něj plně odpovědný, bude Bohem použit k dobru:

- ◆ *Víme, že všechno napomáhá k dobru těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí. (Římanům 8:28)*

Bůh řídí úplně všechno tak, aby i ten nejmenší detail vašeho života byl ušit přímo na míru. Od potíží, které máte se svým manželem nebo manželkou, po určitý hřích, se kterým vedete marný boj, nebo až po zhoubný druh rakoviny, který vás pomalu zabíjí – to vše je součástí Božího plánu a vše bylo určeno právě pro vás přemoudrým Bohem, který vás miluje. Dávka realismu a Boží svrchovanosti je medicína pro naše duchovní zažívání.

3. Třetí, nutný krok, jak se zbavit deprese, je: terapie díkůvdání. Jakmile máte jasno o Boží svrchovanosti, můžete porozumět tomu, jak je důležité vzdávat díky. Věřící není nikdy obětí okolností. Pavel říká:

- ◆ *Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás. (1. Tesalonickým 5:18).*

Protože již víme, že se nic nestane náhodou, ale všechno v životě věřícího slouží k jeho dobru, pak všechny okolnosti, které nás povedou k Božímu cíli, jsou dobrými dary, za které bychom měli vzdávat díky. Takové učení a vidění světa má pro život velký význam.

Mé matce je 65 let a před dvěma lety u ní bylo zjištěno poněkud vzácné onemocnění mozku. Prvotní příznaky jsou velmi podobné Alzheimerově chorobě. Během několika měsíců od diagnózy ztratila svoji osobnost. Dnes je jako dítě, ale už nemůže růst a učit se. Je nevěřící, a v tomto stavu je neschopna pochopit základní pojmy evangelia.

16 ZÁPAS O DUŠI

Za daných okolností je to pro mě z citového hlediska velmi obtížná realita. Vzdávat díky neznamená jen vyslovit ta pravá slova, ale je to namáhavá práce na změně myšlení¹², tak, abychom viděli skutečnost z Božího úhlu. Nezáleží na tom, jak „nespravedlivé“ mi může připadat to, co se stalo s mou matkou, musím tuto skutečnost přijímat tak, že i to je dar od Boha z Jeho nepřebohatství a moudrosti. Žádný jiný dar by pro mě nemohl být hodnotnější, než právě tento. Teprve až se s touto realitou smírím, mohu Bohu skutečně děkovat i za ty nejobtížnější okolnosti.

Všimněte si, jak jsme nuceni podřídit naše pocity Písmu. Pocity jsou v našem životě velmi důležité. Jsou to vzácné Boží dary, které proměňují jinak nudný černobílý svět do nádherných živých barev. Ale pocity nikdy nesmějí řídit naše rozhodnutí, tak nám to zcela jasně říká i Šalamoun:

- ◆ *Důvěřuj Hospodinu celým srdcem, na svoji rozumnost nespolehej. Poznávej ho na všech svých cestách, on sám napřímí tvé stezky.* (Příslaví 3:5-6)

Věřící člověk hodnotí své pocity v souladu s Božím slovem tak, že je hodnotí na základě toho, co o nich říká Bůh. Podívejme se, co k tomu dodává Pavel:

- ◆ *a všechno, co se v pýše pozvedá proti poznání Boha. Uvádíme do poddanství každou mysl, aby byla poslušna Krista.* (2. Korintským 10:5).

Jestliže propadnu myšlence, že život je příliš těžký, nebo že životní okolnosti nezvládnou, začnu se „cítit“ v pasti. Začnu se „cítit“ životem unavený. Uprímně řečeno, začnu se „cítit“ jako nemocný. V tuto chvíli je na mně, abych si připomněl skutečnost Písma, že můj život není příliš těžký¹³, a že Bůh, který mě miluje, mi dal jisté vítězství¹⁴. Někdy to vyžaduje značné úsilí, abychom si tuto pravdu uvědomili a nezbytně potřebujeme ostatní, kteří také patří do Kristova těla, aby nám pomohli vidět zkoušku z Boží perspektivy.¹⁵ Jakmile si připo-

menu Boží svrchovanost, Jeho úžasnou lásku k mé osobě a začnu Ho poslouchat, i když jsem vyčerpaný a mám strach. Téměř vždy to přinese úlevu a příjemnější pocity.

4. Poslední a možná nejdůležitější krok k léčbě deprese podle našeho receptu je – denně užívejte několik dávek Písma. Depresivní člověk potřebuje zoufale „proměnu a obnovu myslí“. Potřebuje vidět svůj problém z Boží perspektivy. Potřebuje porozumět, jak Bůh pracuje v jeho životě a v určité situaci. Musí pochopit duchovní nebezpečí, které mu hrozí, pokud na svou situaci zareaguje tím, že se uzavře do sebe. Způsob, kterým jsme proměňováni, je četba a rozjímání nad Božím slovem.¹⁶ Svět lékařů nám nabízí, abychom na duchovní problémy užívali různobarevné pilulky. Ale Bůh nám dal něco mnohem lepšího, než je barevná pilulka. V první řadě nám dal svého Syna, Ježíše Krista, který nám dává jistotu v naději, že naše duše jsou v něm zakotveny.¹⁷ Zjevil nám Ježíše a celé Jeho učení na stránkách Písma. Pavel píše:

- ◆ *Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k ušvédčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.* (2. Timoteovi 3:16-17)

Písmo nám dává vše, co potřebujeme k tomu, abychom Boha uspokojili. Dokonce nám zjevuje, jak můžeme bojovat proti depresi a vybojovat si v každé situaci radost v Kristu!

(1) Tuto analogii jsem poprvé slyšel v rozhlasu v pořadu nazvaném Family Life Today.

(2) Pouhé řízení se těmito předepsanými kroky vás nemusí nutně vyléčit z deprese. Deprese je duchovní problém a pouze Duch Boží může skutečně uzdravit. Musíte spoléhat na Boha, že vám pomůže zvládnout vaše problémy. Ale přístup „nesnažit se, ale nechat věci na Bohu“, není biblický způsob přístupu ke křesťanskému životu. Musíte se modlit, aby vám Bůh dal pokání a radost, pak musíte začít žít život „v potu tváře pro Ježíše“. To znamená, že musíte usilovat o život ve víře a v poslušnosti. Bůh může pohnout horou, ale vy musíte vzít do ruky lopatu a začít pracovat! Tento článek je zaměřený na vaši část práce v Božím díle, které horou pohně.

(3) Nezahrnul jsem do tohoto receptu pokání. Ale pro věřící

je to vždy první krok v procesu vyrovnávání se s hříchem v našich životech.

(4) Řimanům 7:5, 8:7, Řimanům 7:14-25 podle mého názoru nepopisuje boj křesťana s hříchem. Zde jde o popis toho, co zákon může a nemůže učinit v životě nevěřícího. Zákon nemůže poskytnout změnu života. Jestliže máte zájem si přečíst výklad Řimanům 7, který tento pohled zastává, viz Douglas J. Moo, Epištola Řimanům, NICNT, W.B. Eerdmans Publishing: Grand Rapids, Michigan, 1996, str. 410-477. (Viz ZOD 79, str.30)

(5) 1. Korintským 10:1-11

(6) 1. Korintským 4:8-13

(7) 1. Timoteovi 5:23

(8) Skutky 14:22, 1. Petrův 2:21

(9) 1. Korintským 15:50-58, Zjevení 21:4

(10) 1. Jan 1:5

(11) Koloským 1:21

(12) Řimanům 12:1-2

(13) 1. Korintským 10:13

(14) Řimanům 8:28

(15) Židům 3:12-14

(16) Zde je nutný předpoklad, že jde o věřícího člověka.

Proměna je Boží dílo, ale my jsme zodpovědní za aktivní spolupráci v procesu proměňování. Všimněte si, že v Řimanům 12:2 jde o příkaz věřícím.

(17) Židům 8:19. Tou nadějí je jistota, že nás Bůh přijímá kvůli tomu, co pro nás Ježíš vykonal, a proto je Bůh na naší straně. Věřící tak může mít jistotu, že ho nic neoddělí od Boží lásky (Řimanům 8:35-39).

Celý náš život se utváří mezi tím, co chceme a co musíme.

(Čapek)

SKRYTÉ BOHATSTVÍ

Motto:

Velké myšlenky lze předvádět jen na malém prostoru. (G. K. Chesterton)

V dnešní uspěchané době moudří lidé šetří čas tam, kde se skutečně ušetřit dá. Dvojnásob by to mělo platit pro nás, křesťany. V Písmu jsme dokonce vyzýváni, abychom čas „vykupovali“. Což neznamená nic jiného, než že s ním máme nakládat rozumně, neboť každému z nás byla vyměřena pouze určitá část života v časnosti (a hlavní problém tkví v tom, že nikdo nevíme, kolik využitelného času každému z nás vlastně zbývá). Čas, totiž, je jedinou skutečnou devizou, kterou vlastníme. Můžeme ji dobře investovat, do druhých: rodiny a dětí, do sebe: vzdělání a nebo ji můžeme docela normálně promrhat.

Mezi ty moudré by měli, alespoň se domnívám, patřit především vedoucí sborů, kazatelé, pastoři a faráři. Nejenom díky své moudrosti dané shůry a kladným postojem ke vzdělanosti (a skutečná vzdělanost se nikdy ne-

spokojí s tím, co už má, ale neustále rozšiřuje své vědomosti a tím i možnost kladného působení na lidi), nýbrž i ve vykupování času.

K tomu nám, světe div se (!), mohou pomoci právě knihy. Protože, kdo chce ušetřit čas, může to učinit tím, že bude číst správné knihy ve správný čas.

Zákonitě jej pak mohou napadnout myšlenky: „Ale kde ve svém nabitém programu vezmu čas? Lituji ztraceného času, který bych strávil nad knihami. K čemu dobrému asi tak mohou knihy posloužit...?“

Nabízím několik odpovědí. To, zda skutečně odpovídají na vaše otázky, posuďte sami:

Mám či nemám dostatek času, případně jak jej mohu ušetřit:

1) čas každého z nás je limitován (minimálně tím, že den má „pouhých“ 24 hodin); na to, čemu přikládám skutečný význam, si čas vždycky udělám: spaní, jídlo, čas s rodinou, výchova, vzdělávání...;

2) zvažuji, co není přínosné pro můj život a „vypouštím“ to ze svého denního programu: počítačové hry, večerní televizní pořady, nadměrné běhání po obchodech...;

3) čas mohu významně ušetřit tam, kde za mě pracovali jiní, což v praxi znamená, že se nepokouším pracně shánět informace o předmětech, které jsou zpracovány v kvalitních knihách či dostupné například na internetu.

K čemu nám knihy mohou posloužit:

1) mohou slovem sytit ty, kdo mají sytit druhé lidi; mohou sloužit k duchovnímu i intelektuálnímu růstu kazatele (jak placeného, tak i laického);

2) mohou dát podněty k přemýšlení nad aktuálními tématy a mohou určovat směr našeho přemýšlení (případně diskuse);

3) mohou ušetřit čas nutný pro přípravu diskusí, seminářů, biblických hodin či kázání

18 ZÁPAS O DUŠI

4) mohou zkvalitnit obsah kázání (například nám pomohou lépe pochopit historické pozadí probíraného tématu);

5) „pokračovat ve vzdělávání“ posluchačů, když přednášející nebo kazatel skončil svou řeč;

6) mohou pomoci při přípravě na pastorační a vyučování (těžko se diskutuje nad věcmi, pro něž nemáme shodná východiska);

7) připravit nás na specifické situace v životě: na manželství, výchovu dětí, službu církvi...

Jak lze knihy použít pro naši službu:

1) Obecenství, které čte kvalitní knihy, roste. Četbou dochází k prevenci problémů, studium správných titulů může být pomocí ve specifických problémech

2) Obecenství, které své vzdělávací programy opírá o dostupnou literaturu, si zajišťuje růst nových pracovníků.

3) Obecenství, které knihy využívá k preevangelizaci, má větší šanci zasáhnout vhodnými tituly své nevěřící přátele a připravit je tak postupně na přijetí Božího slova.

4) Obecenství, které čte věroučné texty, může být zdravě budováno. Je dobré, když se může seznamovat s věroukou druhých církví a uvědomovat si společné kořeny a odlišné důrazy a ocenit tak ojedinělost a poznání nejen církve vlastní, nýbrž i těch druhých.

5) Obecenství, které preferuje četbu kvalitních apologetických spisů, vytváří pevné hranice vyučování a zabraňuje pronikání herezí.

Kvalitní knihy jsou skutečným pokladem, který můžeme s užitkem (i s určitým dobrodružstvím) odkrývat a objevovat. Mohou se stát pomocníkem v dobách zlých; mohou pomáhat pochopit dříve nepochopitelné věci a události; mohou být učiteli v čase, kdy máme možnost se vzdělávat a mohou nám být účinnou zbraní při obhajobě vlastní víry.

Na závěr se ještě alespoň skokem vraťme k našemu mottu, které lze rozvést konkrétním příkladem: G. Werver, zakladatel misijní organizace Operation Mobilization, prohlásil o knize svého přítele Roye Hessiona, že ji považuje za jednu z nejdůležitějších knih v dějinách církve. Proč? Protože kniha Křížová cesta jednoduchým a dobře srozumitelným způsobem hovořila o podstatě a sebevydání se Kristu jako Spasiteli a Pánu. Je to jedna z největších myšlenek historie. A Roy Hession na její vyjádření potřeboval jenom několik desítek stránek. Zdá se, že jeho záměr se vydařil, neboť jeho kniha v uplynulých desetiletích silně a pozitivně ovlivnila západní církev.

Myšlenky, které hýbou historií, pro své vyjádření potřebují skutečně minimální prostor. Jejich účinek však má mnohonásobně větší průnik a mocnější důsledek než řízená stěla. Stěla totiž pouze ničí, kdežto správné slovo ve správný čas může budovat.

– Petr Plaňanský, *Návrat domů* –

Byly použity myšlenky z přednášek ředitele anglické křesťanské distribuční firmy STL bratra Geryho Daveye.

PAVLOVA NÁPRAVA MLUVENÍ V JAZYCÍCH

* *Vážení přátelé,*

prečetla jsem si článek „Dar jazyků“ a tím jsem si rozšířila své vědomosti, díky za to. Znáám několik lidí, kteří věří, že mají tento dar, ale s tím nesouhlasím. Písmo svaté vydává svědectví o tom, jak působil Duch svatý na učedníky (Sk 2:1-11). Jejich řeč nebyla nerosrozumitelná, rozuměli jim všichni příslušníci jiných národů a jazyků. Bůh miluje každého člověka a proto způsobil tento zázrak, aby všichni uslyšeli to, co se tam stalo. V tom je velikost Boží lásky. Jsem vděčna Bohu za dar Jeho slova – bibli, aspoň nemusím mít žádné pochybnosti. Bůh vede každého z nás.

Zdena F., dopis č. 145

I. ÚVOD

V předcházejícím ZODu č. 79 jsme na str. 28 otiskli článek Tomáše Novotného „Dar jazyků“. Prosimé o dodatečné prostudování textu, aby následující pojednání přineslo co největší užitek. Náboženský úkaz, tedy „mluvení v jazycích“, se vždy vyskytoval a vyskytuje ve většině pohanických náboženství světa i řadě křesťanských denominací, viz zmíněný článek. Všeobecně se označuje jako „glosolalie“. Tento termín označuje výroky, zvuky, které se nedají přiřadit k žádnému známému živému (nebo mrtvému) jazyku. Webová stránka Karmelitánského nakladatelství vymezuje „glosolalie“ takto:

Glosolalie, modlitba v neznámém nebo neexistujícím jazyku, se vyskytuje v různých náboženstvích. V křesťanství je podle 1. listu apoštola Pavla Korintánům (12-14) chápána jako jeden z darů Ducha svatého. Tento jev se ve větší míře opět objevuje od počátku 20. stol. nejprve v některých letničních skupinách, později v dalších křesťanských církvích.

Tomáš Novotný napsal:

Někdy se dokonce glosolalie nesprávně zaměřuje se schopností vyjadřovat se v jazyku, jemuž se dotýčný předem nenaučil. Tomuto nikdy vědecky nedoloženému jevu se však říká správně xenoglosie. Ve skutečnosti se však při glosolalii nejedná o jazyk v pravém slova smyslu. (Dále již zmíněný článek...)

Xenoglosie (nenaučená cizojazyčnost) nebyla nikdy vědecky doložena. Přesto jsem bez jakýchkoliv pochyb přesvědčen, že biblický dar jazyků znamenal xenoglosii, tedy mluvení cizími jazyky, kterým se ti, kteří jimi mluvili, nikdy neučili:

- ◆ (1) *Když pak přišel den Letnic, byli všichni jednomyslně spolu. (2) A náhle nastal zvuk z nebe, jako valícího se prudkého větru, a naplnil celý dům, kde seděli. (3) Tehdy se jim*

*ukázaly jakoby rozdělené jazyky ohně a posadily se na každém z nich. (4) A všichni byli naplněni Duchem svatým a začali mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. (5) V Jeruzalémě tehdy přebývali Židé, zbožní muži z každého národa pod nebem. (6) A když nastal ten zvuk, sešlo se množství lidí a byli zmateni, protože je každý slyšel, jak mluví jeho vlastním jazykem. (7) Všichni tedy žasli a v údivu říkali jedni druhým: „**Hledte, copak nejsou ti všichni, kteří tu mluví, Galilejci?**“ (8) Jak to, že tedy každý slyšíme svůj vlastní jazyk, ve kterém jsme se narodili? (9) Parthové, Médové, Elamité a obyvatelé Mezopotámie, Judska i Kappadokie, Pontu a Asie, (10) Frygie i Pamfylie, Egypta i krajů Libye vedle Kyrény a přichází z Říma, Židé i proselyté, (11) Kréťané i Arabové – **slyšíme je mluvit našimi jazyky o velikých Božích věcech!**“ (12) A tak všichni žasli a bezradně říkali jeden druhému: „Co má tohle znamenat?“ (13) Jiní se ale posmívali a říkali: „Jsou opilí novým vínem!“ (Skutky 2:1-12)*

Čtenáře prosím, aby si přečetli zbytek celé 2. kapitoly knihy Skutků. Z předeslaných veršů vyplývá, že ti, kdo byli Duchem svatým obdarováni xenoglosií (v žádném případě glosolalií), byli všichni Galilejci, jejichž mateřským jazykem byl galilejský dialekt. To nám dosvědčují ti židé, kteří hostovali v Jeruzalémě a pocházeli ze všech známých jazykových etnik tehdejšího světa, protože těmto Galilejcům rozuměli. Galilejci nevydávali jakési glosolalie, nesrozumitelné zvuky, nýbrž mluvili nejméně 16 živými jazyky o velikých Božích věcech, jak jim Duch svatý dával promlouvat! Věřím, že ta největší Boží „věc“ je vzkříšený Spasitel – Pán Ježíš Kristus. Ti, kteří rozuměli, žasli a nevěděli, co tento zázrak znamená. Někteří místní židé, kteří nerozuměli, obvinili tyto Galilejce z opilství.

20 ZÁPAS O DUŠI

Hned v následujících verších se od Petra dovidáme jeho novosmluvní výklad starozákonního Jóelova (Sk 2: 17-21) a Davidova (Sk 2:25-35) proroctví. Abychom přiblížili klíčovou důležitost celé atmosféry Skutků 2, podívejme se, v co tato mnohonásobná xenoglosie (nenaučená cizojazyčnost) mimo jiné vyústila. Toho dne se obrátilo 3000 židů, kteří vyznali Krista. Petr totiž vložil některá starozákonní proroctví v duchu nové smlouvy. Starý zákon ukazuje ve stínech neustále na Krista a je o Kristu. Nový zákon odhaluje duchovní skutečnost starozákonních stínů a obrazů – a tou skutečností je Kristus. Podívejme se, jak Petr nyní, o letnicích, v přímém důsledku ovzduší xenoglosie (nenaučené cizojazyčnosti), novosmluvně rozvinul a vložil starozákonní Boží slib Davidovi:

2S 7:12 1Pa 17:11 BŮH DAVIDOVI	Sk 2:29-31 PETR O DAVIDOVI NA LETNICE
	Bratři, mohu vám směle říci o patriarchovi Davidovi,
Až se naplní tvé dny a ty ulehneš ke svým otcům,	že zemřel a byl pochován a jeho hrob je u nás až do dnešního dne.
	A poněvadž byl prorok a věděl, že se mu Bůh zavázal přísahou,
dám po tobě povstat tvému potomku, který vzejde z tvého lůna,	že z plodu jeho beder pozdvihne Krista podle těla
a upevním jeho království.	a posadí ho na jeho trůn;
	viděl to předem a mluvil o Kristově vzkříšení...

Starý zákon musíme vždy číst brýlemi, optikou Nového zákona. Ti židé, kteří uvěřili skrze znamení xenoglosie Galilejců a Petrova novozákonního výkladu 2. Samuelovy knihy, že Davidův potomek je Kristus, kterého ukřižovali, si náhle uvědomili, že potomek z Davidova lůna je Mesiáš, Ježíš Kristus! Xenoglosie Galilejců o velikých Božích věcech byl doprovodný zázrak, bylo to doprovodné a stvrzující znamení pro nevěřící židy. Xenoglosie, mluvení nenaučenými cizími jazyky, byla tedy neoddelitelná od toho největšího Božího plánu – aby v pravém čase Bůh přivedl všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu (Ef 1:10).

Jako vždy v historii židovského národa, jenom ostatek uvěřil v Krista. Pán sice přidával denně ty, kteří byli spaseni, ale v žádném případě zde nešlo o plošné obrácení celého židovského národa, ale o obrácení povolání ostatek.

Znamení xenoglosie nebylo omezeno jen na den letnic. Pavel usměřuje glosolalii na xenoglosii ještě o více než 20 let později v Korintu. V pozdějších epistolách už o ní není žádná zmínka. Navíc o ní Pavel říká, že „jazyky – ty ustanou“ (1K 13:8). Kdyby se dnes xenoglosie vyskytovala, tak jako v rané církvi – nikdo by nepotřeboval ani vědecké důkazy – určitě by každý, i ne-křesťan, nesmírně toužil po takovém daru. Nenaučená cizojazyčnost, by se hodila všem i dnes. Ačkoliv jsem se, přirozeně, s xenoglosií nikdy nesetkal, přesto jsem ji v dětství „praktikoval“. Proto jsem, v deseti nebo jedenácti, na toaletě zpíval glosolaliemi, zvuky, které připomínaly angličtinu, francouzštinu, němčinu – podobně jako to dělal Vlasta Burian. Na gymnáziu jsem tímto způsobem bavil spolužáky na večírcích a jevištích s kytarou. Na vojně mne kvůli tomu označili za „Západáka“ a byl to jeden z důvodů, proč mne nezařadili ani do poddůstojnické školy. Říkám to proto, že si dovedu představit, jak každý v Korintu, a nejen tam, po xenoglo-

sii bez studijního úsilí toužil a tak ji někteří alespoň napodobovali glosolaliemi... V církvi nastal zmatek a Pavel musel věřící svým dopisem usměrnit s poukázáním na starozákonní proctví.

Nebudu rozebírat všechny verše týkající se jazyků, obzvláště z 1. epištol Korintským. Na toto téma byly napsány knihy jinými autory a některé z nich byly přeloženy i do češtiny. Omezím se jenom na páteř celého problému.

II. PAVLOVA NÁPRAVA

Pavel korintské křesťany nabádá:

- ◆ **Bratři, nebudte dětmi ohledně myšlení, ale buďte jako nemluvněta ohledně zlého. Ohledně myšlení pak buďte dospělí.**
(1. Korintským 14:20)

Pavel v podstatě říká:

korintští, nebudte dětinští, vysvětlím vám, jak je to s jazyky. Není to tak, jak si to představujete...

- ◆ *Kdyby se tedy sešla celá církev najednou a všichni by mluvili jazyky [jak si to představujete a toužíte po tom] a přišli by tam prostí lidé nebo nevěřící, neřeknou snad, že blázníte?* (1. Korintským 14:23)

Pavel, hned vzápětí, po narážce na dětinské myšlení korintských křesťanů, z nichž mnozí zajisté „mluvili“ v glosolaliích, začíná vysvětlovat, jak mají být v myšlení dospělí a jak mají správně chápat znamení jazyků. Pavel jim proto připomíná a směřuje je na starozákonní Izajášovo prorocství, které se vztahovalo právě k této (tehdy současné) rané době křesťanství, kdy církev musela být prověřována a stvrzována zázraky a znameními, protože neměla ještě novozákonní Písmo:

- ◆ **V Zákoně [Iz 28] je napsáno: „Jinými jazyky a cizími rty budu mluvit k tomuto lidu a ani tak mě neposlechnou, praví Pán.“ Jazyky tedy nejsou znamením pro věřící, ale pro nevěřící; prorocství však není pro nevěřící, ale pro věřící.**
(1. Korintským 14:21-22)

Nyní, když nám Nový zákon interpretuje Starý, můžeme s apoštolem Pavlem prohlásit, že mluvení cizími jazyky se týká xenoglosie, tedy nenaučené cizojazyčnosti. S apoštolskou jistotou Pavla můžeme i říci, že xenoglosie byla znamením pouze pro nevěřící tohoto (židovského) lidu. I kdyby byla dnes platným znamením, potom by se nikdy neměla vyskytovat ve výlučném společenství věřících nebo v soukromí jednotlivého křesťana, protože její účel – být znamením pro nevěřícího žida – se mívá cílem. Měla by se vyskytovat, kdyby stále platila, pouze v evangelizačním úsilí věřících ve styku s nevěřícími židy, aby povolání z Izraele uvěřili. Kdyby Čech, který se nikdy neučil čínsky, zvěstoval evangelium Číňanovi jeho rodným jazykem, tak by Číňan žasl a byl udiven stejně jako zahraniční židé a všichni ostatní v Jeruzalémě v den letnic. To vše jsou však jen spekulativní „kdyby-chyby“, protože, jak se dovíme dále od Izajáše, dar a zázrak xenoglosie byl Bohem určen a naprojektován jako znamení jen pro jednu skupinu a tou byli – nevěřící židé na přelomu Zákona a Milosti. Xenoglosie mohla existovat podle Izajášova prorocství ve 28. kapitole jen v dějinném kontextu letnic a několik desítek let po nich, dokud nebyl sestaven kánon Nového zákona. Pojdme tedy k Izajášovi, na kterého Pavel korintské křesťany odkazoval:

- ◆ *Také tito blouzní z vína, po opojném nápoji se potácejí: kněz i prorok blouzní z opojného nápoje, jsou pomateni vínem, po opojném nápoji se potácejí, blouzní při viděních, při rozhodování kolísají. Všechny stoly jsou plné zvratků, samý výkal, místa není.* (Izajáš 28:7-8)

Zde je popsán tehdejší duchovní stav Izraele. Kněží i proroci tropí nepřístojnosti a zlořády v chrámové bohoslužbě. Nezáleží, zda tomuto hrznému popisu duchovního stavu Izraele rozumíme obrazně nebo doslovně. Obojí děsí. Výsledek jejich služby Izajáš nazval zvrátky a výkaly. Dále Izajáš nařiká:

22 ZÁPAS O DUŠI

- ◆ *Koho vyučit poznání? Komu vyložit zvěst? Odkojeným dětem, od prsů odstaveným? Stále jenom [kněží a proroci posměšně opakují]: **žvást na žvást, žvást na žvást, tlach na tlach, tlach na tlach, trošku sem, trošku tam.** (EP Izajáš 28:9-10)*
- ◆ *Kohož by vyučoval umění? A komu by posloužil, aby vyrozuměl naučení? Zdalí odstaveným od mléka, odtrženým od prsí? Poněvadž měli [kněží a proroci] **naučení za naučením, naučení za naučením, správu za správou, správu za správou, trošku odtud, trošku od onud.** (KB Izajáš 28:9-10)*

Komu zvěstovat pravdu? Kdo bude způsobit přijmout pravdu o pokoji a odpočinutí (jež je v Kristu)? Těm sebevědomým duchovním, nebo i skutečným alkoholikům, kteří nemají nic ve vážnosti? Vždyť z každé rady a ponaučení si dělají legraci! Zde se musíme zaměřit na správný překlad obzvláště 10. verše. Jak je možné, že v EP „žvást“ je v KB „naučení“ a v EP „tlach“ je v KB „správa“? Podívejme se na originální hebrejská slova. První „neshodě“ je ve Strongově lexikonu hebrejského jazyka přiřazeno číslo <06673> a je to „tsav“. Druhé „neshodě“ je přiřazeno číslo <06957> a je to „kav“. Tedy, „žvást (EP) – ponaučení (BK) – tsav (hebrejsky)“ a „tlach (EP) – správa (BK) – kav (hebrejsky)“. V hebrejštině:

tsav la-tsav, tsav la-tsav

kav la-kav, kav la-kav

ze'ir šam, ze'ir šam.

Na tomto místě si připomeneme zmíněný článek Tomáše Novotného:

Je např. doloženo, že sekta shakerů používá [v *glosolaliích, pozn. ZOD*] především slabiky se souhláskami „k, l, ts“. ⁸ (Srovnej se zápisem u Izajáše!)

Tomuto druhu slov se říká onomatopická jazyk – to jsou slůvka, jež napodobují zvuky, jako *bum, cink, klak, klik, bzum, fí, kvok, haf, tydýt*, atd.

Hebrejský Strongův lexikon je vysvětluje následovně:

„**tsav <06673>**“ – příkaz, nařízení, pochybný věštec; používán v Izajášově zesměšňující parodii (karikatuře) slov a proto nejde o skutečný svatý příkaz.

„**kav <06957>**“ – šňůra, linka, řádek, měřicí pásmo; Izajášova onomatopická parodie slov, snad bez významu.

„**ze'ir <02191>**“ – z původního nepoužívaného kořene tsa'ar <06819> – zmenšit, vzrůstající na bezvýznamnosti, stát se bezvýznamný, malý v množství nebo času.

Myslím, že ekumenický překlad je blíže duchu Izajášových slov. Zatímco z Kralické bible bychom mohli nabýt dojmu, že „naučení“ a „správa“ jsou legitimní pojmy a ne parodie opilých vůdců Izraele.

Davisův lexikon hebrejského jazyka k Izajášovi 28:10 říká:

Opakování a souzvučná shoda těchto krátkých slůvek mají napodobit opilecké blábolení posměvačů.

Jiní komentátoři Písma tvrdí, že žvatlavé vyřazení zvuků opilců je příliš vzdáleno rozumné řeči střízlivých, aby mohlo být jednoznačně vyloženo. Je zřejmé, že tato slůvka dosvědčují, v jakém rozpoložení se nacházeli ti, kdo je ze sebe vydávali. Tato „říkanka“ také groteskně napodobuje ztěžklý jazyk opilců. Jednoslabičné slůvko se kupí na další a podroušenci přiopile imitují tón žvatlajících kojících matek, jež se mazlí se svými robátky, aby ještě více Izajáše zesměšlili.

tsav la-tsav, tsav la-tsav

kav la-kav, kav la-kav

ze'ir šam, ze'ir šam.

Tak nás „odkojenec“ varuje ten prostáček Izajáš?

Potom jistě následuje bujarý chechtot a další hýřilové se přidávají:

tsav la-tsav, tsav la-tsav, kav la-kav,

kav la-kav

– ten Izajáš musí být snad slabomyslný...

Co opilý kněz a prorok Izraele rozzuřilo však nejvíce, bylo to, že k nim Iza-

jáš promluvil jako k malým dětem, a že o nich také mluvil tak, jako by byli právě odstaveni od mateřského prsu:

Jak se, Izajáš, opovažuješ nás učit základy mravnosti (Iz 28:15)? Jak se opovažuješ tvrdit, že nás někdo zhltně dřívě než přijde milostivé léto (Iz 28:4)? Jak se opovažuješ nám vnucovat jakýsi základní kámen ze Sijónu (Iz 28:16)? Jak se opovažuješ nám navrhnout jakési místo odpočinutí a míru (Iz 28:12)? Jak se opovažuješ nás poučovat o onom posledním dnu, kde bude s Bohem jenom zbytek Izraelitů a očividně bez nás (Iz 28:5)? Jak se opovažuješ nás poučovat, když my jsme učitelé Izraele! Jak se opovažuješ z nás dělat batolata, když jsme dospělí, nejvýznamnější, duchovní a politické struktury Izraele!

Jistě si umíme představit, jak pyšní představitelé náboženské elity vydávali žvatlavé, koktavé zvuky nad poháry vína a zesměšňovali „osamělého a neúspěšného“ proroka Izajáše – takovou nulu! Prorocí o úhelném kameni na Sijónu byl žvást na žvást, tlach na tlach, prostě kec sem a kvák tam. Jejich opravdový zájem o Izajášova prorocí mizel do ztracena... Jistě si dovedeme představit Izajášovo rozhořčení. Vždyť kněží a proroci vedli celý izraelský národ do propasti zatracení. Izajáš je v podstatě káral:

Vysmíváte se jasným a jednoduchým, srozumitelným slovům, která mi Bůh vnukl, a určil mne, abych je vám zjevil; a vy je vykoktaváte ze svého zvrhlého nitra v zesměšňující opilecké parodii. Právě vy byste měli být první a jít příkladem lidu. Měli byste si je uložit do srdce a jednat podle nich. Bůh vás za vaše pohrdání Jeho milostí potrestá.

Prostudujme kontext Izajášovy předpovědi (Iz 28:11-13), na kterou odkazuje Pavel (1K 14:21-22), že totiž znamená mluvení v živých nenaučených jazycích – xenoglosie (Iz 28:11-13), byla zásadně kristocentrická, že se vztahovala a

byla spojena výhradně s nevěřícím izraelským národem, jenž jako celek odmítl Krista.

Podívejme se jen na pět bezprostředně předcházejících a následujících Izajášových prohlášení, jež jsou nerozlučně spjata s předpovědí xenoglosie při příchodu Ducha svatého v den letnic:

První žvást a tlach: tsav-kav-šam (Iz 28:3-4):

Izajáš Izraelcům prorokuje ve fyzických předobrazech a stínech jistou novozákonní duchovní skutečnost – že totiž přichází Mesiáš a oni nebudou mít podíl na jeho milosti, protože než nastane, budou zhltnuti pohany:

◆ ***Nohama bude pošlapána pyšná koruna efrajimských opilců, nádherná ozdoba, vadnoucí květ, město ležící na vrchu nad žírným údolím. Bude jako raný fík, než nastane léto: jen ho někdo uvidí, už jej má v hrsti a zhltně jej. (Izajáš 28:3-4)***

Opilí kněží a proroci dobře věděli, o jakém létě Izajáš mluví a koho představuje raný fík. Věděli, že nejde o žádné doslovné fyzické roční období, ale o duchovní skutečnost milosti, že jde o letnice. Vždyť tentýž Izajáš sám upřesnil:

◆ ***Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlící, pozvednout truchlící na Sijónu, dát jim místo popela na hlavu čelenku, olej veselí místo truchlení, závoj chvály místo ducha beznaděje. Nazvou je „Stromy spravedlnosti“ a „Sadba Hospodinova“ k jeho oslavě. (Izajáš 61:1-3)***

To se naplnilo v osobě Ježíše Krista! Když sám Pán Ježíš Kristus v synagoze přečetl první část tohoto oddílu Písma, Lukáš říká:

24 ZÁPAS O DUŠI

- ◆ *Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v synagóze byly na něj upřeny. Promluvil k nim: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ (L 4:20-21)*

Lukáš interpretuje, že šlo o stvoření nového člověka, nového národa – církve, která vznikla v den letnic, v den milostivého léta Hospodinova a v ovzduší xenoglosie, jak prorokoval Izajáš:

- ◆ ... Což se zrodí země v jediném dni? Nebo pronárod snad bývá zplozen jedním rázem? ... (Izajáš 66:8)

Druhý žvást a tlach: tsav-kav-šam (Iz 28:5):

Těsně před tím, než Izajáš popisuje opilst Izraelitů (28:7-10) a znamení xenoglosie (28:11-13), jež doprovází a signalizuje jejich pád, Izajáš prorokoval, že jenom pozůstatek Izraele bude korunován Hospodinem, že jenom pozůstatek bude v Kristu, jenž je korunou, věncem a hlavou svého těla – věřících:

- ◆ ***V onen den se Hospodin zástupů stane ozdobnou korunou a nádherným věncem pozůstatku svého lidu (Izajáš 28:5)***

Opilci dobře rozuměli, o co jde, nemohli ale snést, že by nějaký Izajáš měl pravdu a oni ne. Proto jim milost, vyhrázená jen ostatku zaslíbeného Božího lidu vyvoleného z milosti, proklouzla mezi prsty:

- ◆ *A tak i nyní je tu zbytek lidu vyvolený z milosti. Když z milosti, tedy ne na základě skutků – jinak by milost nebyla milostí. Co z toho plyne? Izrael nedosáhl, oč usiluje. Dosáhli toho jen vyvolení z Izraele, ale ostatní zůstali zatvrzelí, (Řimanům 11:5-7)*

Třetí žvást a tlach: tsav-kav-šam (Iz 28:12):

Izajáš Izraelcům připomíná Hospodina,

- ◆ ***který mu [izraelskému lidu] říkal: „Zde je místo odpočinutí, nechte odpočinout znaveného, zde je místo míru!“ Nechtěli však slyšet. (Izajáš 28:12)***

Zde byl stín Pána Ježíše Krista. V nikom nebylo odpočinutí, v nikom jiném nebyl mír. On byl místem pokoje! A zde je novozákonní skutečnost:

- ◆ *Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. (Matouš 11:28-29)*

Toto nebyla jediná Izajášova zmínka o odmítnutí Pána Ježíše Krista:

- ◆ *Neboť toto praví Panovník Hospodin, Svatý Izraele: „V obrácení a ztišení bude vaše spása, v klidu a důvěře vaše vítězství. Vy však nechcete ...“ (Izajáš 30:15)*

Čtvrtý žvást a tlach: tsav-kav-šam (Iz 28:15):

Izajáš vůdcům Izraele bez obalu říká, že doufají v lež, že sjednali úmluvu s podsvětím. Představení a stařešinové Izraele museli být rozčilením bez sebe:

- ◆ ***Říkáte: „Uzavřeli jsme smlouvu se smrtí a sjednali jsme úmluvu s podsvětím. Valí se bičující příval? Však se přejene, nás nezasáhne, vždyť jsme si svým útočištěm učinili lež a skryli jsme se v klamu.“ (Izajáš 28:15)***

Jistě to neřekli ústy, ale srdce jim zlobou přetévalo. Jejich činy je usvědčovaly. Měli to „vytětované“ na čele – ve svém nitru a měli to „vytětované“ na pravé ruce – jednali podle svého nitru. Izajášovu odhalení jejich nejnítěrnější zvrácenosti nevěřili, jen je rozzuřilo. Čím bezcharakternější člověk – tím méně si uvědomuje svoje zlo. Čím charakternější člověk – tím více si svoje zlo uvědomuje.

Odkud ten Izajáš je? Co si vůbec myslí? Jak nás, počestné a velevážené, dobré a příkladné může takto beztrestně urážet? Cožpak nejsme elita národa?

Jen si představme, že bychom my všichni v Kristu dnes citovali Izajáš 28:15 každému nevěřícímu! Nedovedu

si představit, jaké pronásledování církve by nastalo. Snad by církev byla státním výnosem i zakázána. Nějaké zsměšňování církve ve smyslu „tsav-kav-šam“ by bylo to nejmenší zlo.

Pátý zvánst a tlach: tsav-kav-šam (Iz 28:16):

Hned v dalším verši Izajáš odhaluje předobraz a stín té jediné platné Pravdy, která je! Je to Pán Ježíš Kristus. A tu Izrael minul:

- ◆ **Proto praví toto Panovník Hospodin: „Já to jsem, kdo za základ položil na Sijónu kámen, kámen osvědčený, úhelový a drahý, základ nejpevnější; kdo věří, nemusí spěchat ...“ (Izajáš 28:16)**

To nemohl přehlédnout žádný Izraelce trochu zběhlý v Písmu:

- ◆ **... Což je Bůh kromě mne? Jiné skály [úhelného kamene] není, já o žádné nevím. (Izajáš 44:8b)**

Starý zákon nikde výslovně nejmenuje Ježíše Krista, přesto je celý SZ o Kristu a neustále na Krista ve fyzických stínech a předobrazech ukazuje. Kdo věřil Mojžíšovi a prorokům, ten věřil v Krista a pil z duchovní skály a tou skálou byl Kristus (1K 10:4):

- ◆ **Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma [SZ] svědčí o mně [o Kristu]. (Jan 5:39)**

Zevrubně jsme si probrali jen pět Izajášových zdvižených ukazováčků a ani jeden nebrala izraelská duchovní vrchnost a lid vážně, ze všech si tropila posměch! Tři z nich ukazovaly na stvoření Kristova těla, na stvoření nového národa, na stvoření nového člověka, v němž bude přebývat Bůh – ukazovaly na nový Boží příbytek, na nový Boží chrám... Dva z nich ukazovaly na to, že Izrael, kromě ostatku, odmítá Krista a Bůh v něm nepřebývá.

Protože Izraelci vnímali Izajášova proroctví ve vlastním jazyce (a nejen Izajášova) pouze jako prorokovo „dětinské žvatlání“, rozhodl se Hospodin, že je bude varovat fyzickým předobrazem

skutečného duchovního soudu. Jako nástroj svého varovného soudu nad Izraelem Bůh použil Babylóňany, kteří mluvili nesrozumitelnou řečí. Fyzický pád Izraele do Babylonského zajetí byl jen starozákonním fyzickým stínem skutečného duchovního pádu a soudu. Tak jako cizojazyčnost, Babylóňanů byla znamením fyzického soudu Izraele, tak xenoglosie, v rané novozákonní církvi, byla znamením skutečného duchovního soudu Izraele, protože odmítl Pána Ježíše Krista. Proto Pavel odkazuje církev v Korintu na Izajášovo proroctví a v podstatě říká:

Tak jako naši předkové slyšeli nesrozumitelnou, ale naučenou cizojazyčnost Babylóňanů a přišel fyzický soud, tak se stejnou neodvratností, když dnes slyšíte stejně nesrozumitelnou, ale nenaučenou cizojazyčnost o velikých Božích věcech, mějte se na pozoru, přišel duchovní soud Izraele a to je znamení všem, kdo v Izraeli nevěří! Bůh k Izraeli opravdově promlouvá ústy jako mají cizozemci. Žádné „tsav-kav-šam“, jak si z Božích slov dělal opilý Izrael posměch. Jsou to skutečné, nenaučené jazyky hlásající veliké Boží věci, a přesto je v den letnic mnozí s posměchem považovali za projev opilství (Sk 2:13). Tehdy Izrael nepřijímal Boží zvěst, protože byl opilý, nyní ji nepřijímá, protože považuje za opilé její hlasatele. To není podobnost čistě náhodná!

Boží zázračné znamení xenoglosie potvrdili všichni židovští krajané v Jeruzalémě ze všech zemí, kam byli rozptýleni. Nikdo neměl pochybovat, že za letniční xenoglosii stojí Bůh. Vznik rané církve, dříve než byl sepsán novozákonní kánon, Bůh potvrzoval mnohými znameními a zázraky:

- ◆ **Bůh potvrzoval jejich svědeckví znameními, divy i rozličnými projevy své moci a rozdělením Ducha svatého podle své vůle. (Židům 2:4)**

V den letnic a následující léta (1. Korintským byl napsán r. 56), jak Bůh slí-

26 ZÁPAS O DUŠI

bil, potvrzoval vznik svojí rané církve, mimo jiná znamení, také znamením xenoglosie, aby se židé rozpomenuli na své předky, kteří si z Izajášova prvoevangelia, které ukazovalo na Krista, tropili žerty. Jejich „tsav-kav-šam“ zněly jako glosolalie, na které Bůh odpověděl letniční xenoglosií, jež byla vdechnuta Duchem svatým:

- ◆ **Proto nesrozumitelnou řečí a cizím jazykem promluví k tomuto lidu ten, který mu říká: „Zde je místo odpočinutí, nechte odpočinout znaveného, zde je místo míru!“ Nechtěli však slyšet. Slovo Hospodinovo jim bude: „Žvást na žvást, žvást na žvást, tlach na tlach, tlach na tlach, trošku sem, trošku tam.“ Jen ať jdou, však klesnou zpět a ztroskotají, padnou do léčky a uvíznou v ní. (Izajáš 28:11-13)**

Na tyto předešlé verše odkazoval Pavel, když napravlal zmatené glosolalie korintské církve:

- ◆ **V Zákoně je napsáno: „Jinými jazyky a cizími rty budu mluvit k tomuto lidu a ani tak mě neposlechnou, praví Pán.“ Jazyky tedy nejsou znamením pro věřící, ale pro nevěřící; proroctví však není pro nevěřící, ale pro věřící. (1 Korintským 14:21-22)**

Mluvení opravdovými živými jazyky bylo tedy znamením pro nevěřící židy! Petr letniční xenoglosii a další znamení řádně vysvětlil:

- ◆ **Muži izraelští, slyšte tato slova: Ježíše Nazaretského Bůh potvrdil před vašimi zraky mocnými činy, divy a znameními, která mezi vámi skrže něho činil, jak sami víte. (Skutky 2:22)**

Xenoglosie byla znamením pro nevěřící židy! Každý žid po letnicích, který jen trochu znal Izajáše, se mohl dovědit:

Až uslyším v cizí řeči, kterou mi někdo přeloží, o velikých Božích věcech, tedy o Kristu, a budu to považovat za žvást a tlach, nebo za opilství, nebo za kámen úrazu, tak

se na mně naplňuje Izajášovo proroctví:

- ◆ **... Jen ať jdou, však klesnou zpět [padnou na znak] a ztroskotají, padnou do léčky a uvíznou v ní. (Izajáš 28:13b)**

Bůh konkrétním znamením xenoglosie (nenaučené cizojazyčnosti) dává Izraeli najevo, že přišel Mesiáš Ježíš Kristus, že stvořil bez ohledu na etnický původ nový lid, v němž přebývá Duch svatý, že v Kristu je žid a nežid totéž, že staré uspořádání první smlouvy s Izraelem končí, a že jediný způsob, jak mít účast na nové smlouvě milosti, jak mít obecnství s Bohem, je být v Kristu. Znamení xenoglosie potvrdilo převratnou změnu. Na přelomu věků, při příchodu věku našeho Pána Ježíše Krista, byl celý izraelský dům (ekonomie) Zákona naplněna v novozákonním Kristově domě (ekonomii) a jeho těle. Petr v den letnic novosmluvně potvrzuje, že právě dnes, v den letnic, se naplňuje proroctví proroka Joela:

- ◆ **A učiním divy nahoře na nebi a znamení dole na zemi [mimo jiné i xenoglosii]: krev a oheň a oblaka dýmu. Slunce se obrátí v temnotu a měsíc se změní v krev, než přijde den Páně, velký a slavný; a každý, kdo vyzývá jméno Páně, bude zachráněn. (Skutky 2:19-21)**

Naplnění staré smlouvy litery zákona novou smlouvou milosti Pána Ježíše Krista, to je *oheň a oblaka dýmu*. Což se Bůh nezjevoval v ohni a oblacích dýmu? „Astronomické kalamity“ slunce, měsíce, hvězd, ať padají, zkrvaví nebo ztratí světlo – to vždy znamenalo soud a židé tomuto obraznému jazyku dobře rozuměli. Srovnajte: soud nad Babylónem (Iz 13:10), nad Edómem (Iz 34:4), nad Egyptem (Ez 32:7-8), nad Judou (Jl 2:10), nad severním královstvím (Am 8:9). Tak i s prvním příchodem Pána Ježíše Krista přišel dílčí soud. Kniha Zjevení je plná „astronomických kalamit“ – tedy soudů. Na přelomu věků, Zákona a Milosti, Kristovo vítězství sra-

zilo satanovu hvězdu z nebe na zem a satan srazil sebou i své podřízené demony – hvězdy (Lukáš 10:18; Izajáš 14:12; Zjevení 12:4). *Slunce, měsíc a hvězdy* to byly jejich starozákonní symboly:

◆ *Měl pak ještě jiný sen a vypravoval jej svým bratrům: „Měl jsem opět sen: Klanělo se mi slunce, měsíc a jedenáct hvězd.“ To vyprávěl otci a bratrům. Otec ho okřikl: „Jaký žes to měl sen? Že i já, tvá matka a tvoji bratři přijdeme, abychom se před tebou skláněli k zemi?“ (Genesis 37:9-10)*

Slunce Izraelcům pomaslo, jejich měsíc zkrvavěl, jejich světla zhasla! To vše na den letnic s doprovodným znamením xenoglosie – přesně jak předpověděl Izajáš. Ten v zápětí své proroctví o xenoglosii završil:

◆ *Nechovejte se už jako chvastouni, ať vám nemusí být přitažena pouta. Slyšel jsem od Panovníka, Hospodina zástupů, že je konec s celou zemí, že je rozhodnuto. (Izajáš 28:22)*

Každému židovi, který věřil Mojžíšovi a prorokům muselo být v den letnic i po něm zřejmé, obzvláště v prostředí xenoglosie, že je konec s jejich duchovním výsadním postavením mezi všemi národy. Fyzický stín Božího lidu pod mojžíšovským zákonem skutků, tj. židé, ustoupil nově stvořené duchovní skutečnosti Božího lidu pod Kristovým zákonem milosti, tj. církvi z židů a pohanů. Tak se splnila i nejvyšší Abrahamaova naděje – opustit fyzickou „zaslíbenou“ zemi a přemístit se do pravé zaslíbené země, do nebeského Jeruzaléma, do církve, do Božího chrámu, do Kristova těla, a stát se nevěstou Beránkovou...

◆ *Věřil, a proto žil v zemi zaslíbené jako cizinec, bydlil ve stanech s Izákem a Jákobem, pro které platilo totéž zaslíbení, a upínal naději k městu s pevnými základy, jehož stavitelem a tvůrcem je sám Bůh. (Židům 11:9-10)*

ZÁVĚR

1. Mluvení v jazycích je xenoglosie (nenaucená cizojazyčnost). Není to glosolalie (zvuky bez gramatické stavby).
2. Znamení xenoglosie bylo k užítku, podle Izajáše, na kterého Pavel odkazoval, pouze nevěřícím židům, aby si uvědomili konec svého výsadního, národního, duchovního postavení a všeho, co s tím souviselo.
3. Znamení xenoglosie platilo pouze na přelomu mojžíšovského zákona a Kristovy milosti, aby potvrdilo a dosvědčilo pravdivost zvěstovaného evangelia, protože Písmo nové smlouvy nebylo ještě napsáno.
4. Obsah xenoglosie byl vždy kristocentrický s účelem potvrdit pravost evangelia, legitimitu rané církve a uvést nevěřící židy do Kristova těla a odvrátit je od starosmluvních národních návyků.

Někdy se mne lidé ptají, co tedy dnešní mluvení v jazycích (glosolalie) znamená? Jak si to mají vysvětlit? Jak odpovědět?

A. Jestliže jde o opravdového křesťana, který je v Kristu a spoléhá na něj ve všem, potom mohou zopakovat s Pavlem:

◆ *Bratři, ve svém myšlení nebud'te jako děti. Ve zlém bud'te jako nemluvnata, ale v myšlení bud'te dospělí ... Mluvení jazyky není tedy znamením k víře, nýbrž k nevěře ... (1. Korintským 14:20,22)*

B. Jestliže jde o „věřící“, kteří spoléhají na projevy člověka, a v církvi jsou aktivní především tělem, potom mohou zopakovat s Matoušem:

◆ *Mnozí mi řeknou v onen den: „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevytírali zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?“ A tehdy já prohlásím: „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.“ (Matouš 7:22-23)*

– pst –

SATANOVY MOŽNOSTI A OMEZENÍ

– Dr. Peter Masters –
**Jak se můžeme vzepřít
tak mocnému nepříteli?**

Na Golgotě vyřkl Pán tato pozoruhodná slova: „Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven“. Mluvil o svém přicházejícím utrpení na kříži, které mělo vykonat soud nad světem a nad Satanem. Od Golgoty je tento světový systém vlastně odsouzen. Všichni, pro které Kristus zemřel, budou v příštích stoletích spaseni, zatímco všichni ti, kteří ho odmítli, budou odsouzeni.

**A co Satan –
v jakém smyslu byl spoután?**

Počínaje Golgotou bude čekat na soud. A různými způsoby bude reálně souzen a omezován ve své moci. Od té doby bude poraženým nepřitelem, který stále ještě může až do posledního dne páchat mnoho zla, ale je značně omezen. O Satanově omezování mluví Zjevení v kapitolách 12, 19 a 20. Dvacátá kapitola nám říká, že Satan bude v epoše křesťanství spoután. Už nebude moci klamat národy tím, že by je držel v duchovní temnotě a Kristovo evangelium pronikne do všech národů.

**Ale jak byl Satan
spoután Kristovou smrtí?**

Jaké je spojení mezi Pánovým utrpením a omezením Satanovy moci? Víme, že Kristova smrt zachránila od věčné smrti ohromný počet lidí, ale existuje ještě jiný úhel pohledu, na který bychom neměli zapomenout. Kristova smrt zachránila lidský rod v Bohem zamýšlené podobě před vyhynutím. Lidstvo padlo v edenské zahradě a v následujících staletích ani jeden člověk nežil dokonalým životem a Bohu se nepřiblížil. Celý lidský rod byl proto odsouzen a Satan, jako zdánlivý vítěz, triumfoval. Pád Adama a Evy zdánlivě

zmařil záměr, s nímž Bůh stvořil lidstvo, takže to vypadalo, jakoby Boží plán neuspěl. Satan se dlouhou dobu pyšnil jako přemožitel a vrah lidského rodu, a v jistém smyslu i jejího Stvořitele. Přišel ale Kristus – Bůh se stal člověkem – aby se stal prvním a jediným dokonalým, bezhříšným jedincem a zástupcem svého lidu. V každém myslitelném ohledu byl poslušen svého Otce, dokonce až ke smrti na kříži. Dokonalou poslušností, která vyvrcholila na Golgotě, bylo lidstvo zachráněno před odsouzením. Jeho spravedlností a smírcí obětí byla vykoupěna rodina Božích dětí, aby nebe mohlo být zaplněno těmi, které Bůh Kristu dal. Kristovo ukřižování dokázalo, že lidský rod nebyl od počátku jako by neúspěšným pokusem, protože Boží plán nebyl zničen! Kristovou poslušností a jeho vykopením byl Satanův dočasný triumf překažen. Vykoupení jednotlivci byli vysvobozeni z jeho sevření. Satan nemůže bránit přístupu k Pravdě, nemůže zatemňovat mysl všech a vládnout nad jejich srdcem, protože Kristus, jako zástupce lidí, neboli zastávce a přímluvce, zajistil svým vítězstvím přežití lidského rodu a skutečné spasení pro své vyvolené (vlastní). Spasení vidíme jako úžasnou spojitost mezi Golgotou a Satanovým spoutáním.

Spoutání Satanovy moci vidíme v Nové smlouvě naprosto zřetelně. Spasitel například mluvil o tom, že „prstem Božím“ vyhání démony, aby ukázal, že království již přišlo (Lukáš 11:20). Jde o slova soudu, která poukazují na omezení, které od té doby platí. Sami démoni věděli, že Kristus jim odejme svobodu a podle toho také v mukách často úpěli, když je Pán vyháněl. Posedlost byla v Kristově době běžná, ale Jeho působení a Jeho dílo na Golgotě znamená konec svobody, s jakou démoni obsazovali lidské duše. Jsem si vědom, že i dnes se objevují zprávy o posedlosti démony v rámci Nové smlouvy, ale děje se tak jen u lidí, kteří dobrovolně (a vědomě) zvali démony do svého života aktivním zapojením se

do okultních praktik. (Nekomentuji nevěrohodná tvrzení o posedlosti demony, která se často objevují v charismatickém hnutí.) Satan se svými demony nemůže volně vstupovat do lidských duší nebo je ovládat od chvíle, kdy Kristus dokončil své dílo, a to je jeden z aspektů Satanova spoutání.

Další ze Satanových omezení je to, že mu není dovoleno osobně se zjevit nebo působit viditelně. Je nucen pracovat zcela v ústraní a utajení. Je strašným nepřítelem všech lidských duší, ale to, že se nemůže objevovat, významně potlačuje jeho moc. V 2. Tesalonickým 2 se dozvídáme, že se Satan musí spokojit se zástupcem, člověkem nepravosti, který se místo něj objeví na konci času, jen aby byl rychle zničen jasem Kristova příchodu. Satan je nyní duchovním tulákem. Ano, je mocný, pracuje pro něj ohromný zástup padlých andělů, ale pokouší nás jaksi zvenku a musí získat náš souhlas, kdykoli chce, abychom něco udělali. Je nepochybně dále vládcem tohoto světa, ale vládcem, který nemá žádný trůn ani žádná práva – je odsouzeným vládcem.

V Efezským 4:8 čteme, že na Golgotě Kristus vyvedl zajaté z otroctví bohů a mocností. Svázal bezpočet vězňů – ďábla a jeho demony. V Koloským 2:15 (NBK) je nám řečeno, že Kristus „odzbrojil vlády a mocnosti“, veřejně je odhalil a zvítězil nad nimi. Jinými slovy, zbavil je moci a zkritil je – tyto termíny vyjadřují omezení ďábla a jeho zástupů. Avšak znovu opakujeme, že do posledního dne zůstává hrozným nepřítelem a z tohoto důvodu potřebujeme vědět všechno, co se dá, o jeho moci i omezení.

Moc andělů

Hodně toho o Satanovi víme díky skutečnosti, že jde o anděla, i když padlého. Jako anděl byl stvořen bez těla a fyzické podstaty. Andělé totiž nemají těla, pokud jim je Bůh dočasně neposkytne, aby je poslal jako posly nebo svědky na svět, tak jak tomu bylo

např. v případě andělů, kteří seděli u Kristova hrobu. V nebi andělé mají vzezření, ale pro lidské oko na zemi nejsou běžně viditelní.

Andělé jsou nesmrtelní pouze díky tomu, že jim to Bůh dovoluje a umožňuje. Mají nám neznámou hierarchii, víme o vyšších andělech. Ačkoli jde o duchy, pohybují se v čase a prostoru, protože na rozdíl od Boha nejsou nekoneční a mimo čas.

Andělé jsou nadáni vysokou inteligencí, ale přijde den, kdy oslavení věřící v nebi budou větší než andělé. Dokud jsme na zemi, andělské schopnosti naše mysl nemá. Písmo říká, že jsou „mocní v síle“ (Kral.), takže jejich možností vysoko převyšují ty současné lidské.

Andělé mají hluboké poznání, které je ale omezeno. Například z Efezským 3:10 se dozvídáme, že z nebe shlížejí v údivu na zem na obrácení a posvěcování lidí, žasnou nad každým z nich a poznávají Boží „mnohotvarou moudrost“. Věk evangelia přináší nesmírné poznání i těm nejvyšším andělům.

Andělé nemohou předpovídat budoucnost, pokud není zjevena ve Slově Božím, kde se o ní můžeme dozvědět i my. Když se starosmluvní prorokty začala s Kristovým příchodem naplňovat, pozorovali tyto události v úžasu, protože šlo o věci, „do nichž andělé touží nahlédnout“ (1. Petrova 1:12 – KMS). V tomto tedy nejsou jako Bůh, jehož poznání je nekonečné, a který neustále ví všechny věci, které se odehrávají ve věčných dějinách.

Andělé mají schopnost vzájemné komunikace. Nemohou nic vytvořit nebo někoho zabít, ačkoli je Bůh někdy zmocní k tomu, aby ukončili něčí život. Sami o sobě to udělat nemohou.

Andělé nemohou proměňovat pozemské látky či změnit jeden prvek v druhý. Nemohou ani potlačit přírodní zákony, aniž by jim to Bůh nařídil. Jsou vázání těmito omezeními. Z toho vyplývá, že andělé nemohou konat zázraky, pokud je k tomu Bůh nezmocní.

30 ZÁPAS O DUŠI

Satan a jeho démonické zástupy, padlí andělé, sdílejí všechna tato omezení. A je zde ještě další omezení společné pro dobré i zlé anděly. To je pro nás velmi důležité poznání v našem boji s ďáblem. Andělé nemohou zkoumat naše srdce a číst naše myšlenky. Nemohou svévolně vstoupit do zákoutí našeho myšlenkového života. Stará křesťanská poučka říká: „Démoni mohou promlouvat k duši, ale srdce zkoumat nemohou.“ K Satanově neschopnosti číst naše myšlenky se ještě dostaneme.

Všechna tato omezení nám jasně odhaluje bible, která připisuje nekonečnou inteligenci a znalost, moc stvořit i ukončit život, moc konat zázraky a zkoumat naše srdce pouze Bohu. Tyto schopnosti náležejí pouze Jemu. A co víc, ďábel a jeho démoni jsou omezení víc než dobří andělé, protože Bůh by jim nikdy neurčil nebo nesvětil úkol vykonat zázrak.

Z 2. Tesalonickým 2:9 se učíme, že až se objeví člověk nepravosti, který bude jednat podle Satana, jeho zázraky a znamení budou „klamná znamení“, neboli podvodné triky. Není ani třeba říkat, že Satan je veskrze zlý. Je popisován jako nečistý duch a jako vůdce ohromného zástupu nečistých, padlých duchů. Počínaje Golgotou však nemůže ovlivňovat jednání lidí tak, že by mu nemohli odolat. Nemůže jim vzít jejich svobodu a odpovědnost, aniž by se mu sami poddali a spolupracovali s ním proti Bohu jako ti, kteří byli „chyceni, aby činili jeho vůli“ (2. Timoteovi 2:26 – KMS). Ale i takoví lidé mohou být ještě spaseni. Satan nás k žádnému činu nemůže donutit. Nemůže nám diktovat tak, že bychom byli zavázáni jednat podle jeho příkazů, proto používá klam a přemlouvání. Není proto správné říkat: „Satan mě k tomu donutil“. Může nás svádět, navrhovat, tlačít nás a lhát o důsledcích, ale nemůže nás donutit k ničemu co mu sami nedovolíme. Může nás napálit, ale nemůže donutit. Nikdy nesmíme přepisovat Satanovi

schopnosti, které patří jedině Všemocnému Bohu; a zatímco bychom si měli být neustále vědomi Satanovy moci, nikdy se ho nesmíme bát jako někoho nepřemožitelného.

Satanovy cíle

V Nové smlouvě je Satan označován různými jmény, která vrhají světlo na způsob jeho jednání a na jeho cíle. Satan znamená odpůrce. Říká se mu také žalobce bratří, nepřítel lidských duší a ďábel, což znamená pomlouváč. Je nazýván také jako Abaddon a Apollyon. Obě jména znamenají ničitel duší. Popisován je jako drak, což svědčí o jeho veliké dravosti, a jako had, což vyjadřuje jeho prohnatost a lstivost. Mluví se o něm jako o otci lží a to odhaluje, jakým způsobem od pradávna jedná. Je to vrah duší, kníže démonů, vládce tohoto světa, který vede mysl nevěřících pryč od Boha aby vystupovali nepřátelsky proti Božímu řádu. Je nazýván pokušitelem, andělem světla, který ze zla dělá dobro a mluví o ospravedlnění sobeckých, žádostivých a dalších zlých skutků.

Satan byl z nebe svržen, protože se postavil Bohu, kterého nenávidí celou svou bytostí, takže se vzpírá Jeho plánu a maří je, jak jen může, aby k Němu lidé nepřišli. Satan žálí na lidské bytosti a nenávidí je. Svými činy pokouší k hříchu nejen ztracené, ale i spasené. Obzvláště usiluje o to, aby Boží lid uvedl do bludu a záhuby. Pokud se Satan dostane do církvi, šíří tam falešné učení a přivádí věřící do hříchu. A tak slaví vítězství i tam! Proto se neustále snaží znevážit v očích světa církev a evangelium a také maří evangelizační tým, že svádí věřící ke světskosti, lenosti a lhostejnosti vůči bídě ztracených duší.

Satan vždy pracuje na tom, jak nahodit víru věřících a vzal jim jistotu spasení, pokoj a radost. Dělá to postupně a i věřící se podvolují pochybám a pokušením, dokud nad nimi nezvítězí. Podněcuje také falešné proroky a pro-

radné dělníky, do jejichž mysli vkládá nebiblické myšlenky. Vítězí vždy, když lidé nezkoumají každé nové poznání s biblí v ruce. Ovládá ty, kteří se staví proti evangeliu, zaslepuje jejich mysl a utváří bezbožnou společnost. Když vidíme, jak je současný svět ovládán agresivním sekulárním humanismem, který novými zákony podporuje nemorálnost a přijímá zákony proti těm, kteří se takovým věcem brání, vidíme v tom režiséřskou ruku Satana. „Scénář“, který ospravedlňuje hřích ve všech částech světa, je nápadně podobný!

Satan je „vládce nadzemských mocí“. Proti křesťanům používá lstivé strategie a pasti, kterým se říká ďáblovy úklady a nástrahy. Druhý výraz znamená, že pokud může, zaskočí věřící nečekaným pokušením. Protože ďábel není jediným pokušelem, existují tři základní zdroje pokušení. Podle Písma nás vábí **svět** svými hříšnými svody, způsoby a nádherou. Dále jsme pokoušeni svým **vlastním srdcem**: naše chutě a hříšné touhy neustále chtějí dělat nebo mít to, co má svět. A pak jsme **pokoušeni ďáblem**, který využívá a umocňuje první dvě formy pokušení.

Satanova omezení

Jak můžeme porazit ďábla? Jakub říká: „Podřídte se tedy Bohu. Vzepřete se ďáblu a uteče od vás“. To je úžasná myšlenka. Tato mocná, zlá bytost uteče od silných věřících. Protože je mocný a pro nás neviditelný; neustále nás pokouší a našeptává nám zlé věci. Je ozbrojen nepředstavitelnou lstivostí. Přesto, pokud víme, jak se mu vzepřít, uteče od nás. Než naznačíme způsob, jak se mu vzepřít, nechejme se povzbudit tím, že vedle jeho schopností postavíme jeho omezení.

Satan nás může obviňovat, ale nemůže nás odsoudit. Někdy nám bude připomínat naše hříchy a deparť nás natolik, že téměř ztratíme jistotu spásení, ale když se utečeme k Bohu v důvěře v Jeho milost, On nás posílí. Satan nás rozhodně může obviňovat, ale ne-

může odsoudit nikoho, kdo je v Kristu. Satan nemá moc ani právo určovat to, jak se Pán dívá na svůj lid. Jak už jsme řekli, může nás pokoušet k hříchu, ale nemůže nás donutit hřešit. Může nám vzít radost a pokoj tím, že nám dá neklidné myšlenky, ale nemůže nám vzít spásení ani nás ovládnout. Charismatictí učitelé říkají, že nás ďábel může posednout nebo utiskovat, čímž fakticky myslí totéž, ale tak jako tak se mýlí. Satan nás může sužovat, ale nikdy nás nemůže posednout, jelikož princip 2. Korintským 6:15,16 a další oddíly Písma nás učí, že v duši nemůže být přítomen zároveň Kristus i Satan.

Satan se může převléci za anděla světla a citovat nám Písmo, tak jako to zkušel na Ježíše, když ho pokoušel na poušti. Nesnese ale, když jeho myšlenku nahradíme biblickým zaslíbením. Slyší a vidí nás, ale nemůže číst naše myšlenky. Protože nás neúnavně pozoruje, dobře zná lidské přirozenosti a chování, je často schopen určit nebo uhodnout naši reakci na pokušení a téměř s námi „hovořit“, ale do našeho srdce nevidí. Pokud s ním vedeme dialog (což bychom neměli), ať už ústy nebo v mysli, „uslyší“ nás. Některé myšlenky mohou být velmi „hlasité“ a viditelné, jako je např. nenávisť vůči někomu, nebo pýcha, ale nemůže běžně číst naši mysl. Pokud se někdo rozčiluje nebo dívá chtivě na určité věci, ďábel využije své lstivosti, všimne si těchto znamení a pozná, kde může zaútočit. Mnozí velmi hloubaví a vážní křesťané byli a jsou sužováni myšlenkou, že ďábel má teleskop, kterým vidí přímo do jejich myšlenkového života. Satan může do našich hlav zvenčí vysílat myšlenky, ale nemůže způsobit, aby se v nás usídlily, pokud je nebudeme sami udržovat. Satan může způsobit roztržky mezi manžely a mezi přáteli, tím nemá na mysli vážné prohřešky jako je cizoložství, ale na každodenní stav soužití. Může do mysli vysílat nepřátelské myšlenky a tak dočasně porušit vztahy, ale nic nezmůže proti odpuš-

32 ZÁPAS O DUŠI

tění a usmíření v odpovědi na modlitbu. Může nás srazit až na dno, pokud ho necháme, ale pouze tehdy, když se mu podvolíme. Nemůže nás donutit, abychom na dně zůstali.

Satan nás pozoruje se svým zástupcem démonů, kteří nás sledují a připomínají každou opominutou duchovní povinnost, každou zanedbanou modlitbu, každé vynechání čety Božího Slova, každé přehlédnutí kázání, každý odklad při konání dobrého díla a každý skutek, který plyne ze světskosti a neoddanosti Bohu. Pečlivě sleduje vše, na co se díváme a čeho se účastníme, a podle těchto věcí pokušitel určí naši náchylnost k pokušení a naplánuje další útok. Každý den bude Satan skrze své demony útočit na duchovní dílo tím, že bude odvracet naši pozornost. Když se začneme modlit, může nás rozptylovat množstvím myšlenek, ať už zajímavých, sužujících či svádějících. Chce nás odvést od trůnu milosti, ale ani zde nemůže uspět, pokud mu nepodáme ruku.

Vzepřít se ďáblu

„Vzepřete se ďáblu a uteče od vás“, říká Jakub. Když ďábel narušuje naše modlitby, zaplavuje mysl světským pozlátkem nebo sklíčovými myšlenkami, negativními myšlenkami o druhých lidech a církvi, musíme se rázně vzepřít. Kritický negativismus musí být rázně odmítnut. Když plní naše myšlenky toužebným sněním, nebo láskou k pohodlí, musíme tyto libé svody odmítnout a vypudit. Musíme změnit naše smýšlení tím, že se budeme vždy obracet k Bohu o pomoc.

Jak si ale můžeme být jisti, že ďábel uteče? Je opravdu tak bezmocný? Naopak, je velmi mocný. Je snad zbabělec? Samozřejmě, že ne. Nebojí se nás. Mám dost síly na to, abych ho porazil? Ne, tak to rozhodně není. Tak proč uteče, když se mu vzepřu? Nemá snad dostatečnou výdrž a může mě obtěžovat jen dočasně? Ne, on a jeho hordy mají houževnatost, která vydrží až do posledního dne. Ale uteče od nás, když

se skryjeme v Bohu, modlíme se a opravdu toužíme dělat to, co je správné, co je bohulibé, a pak ho odežene náš ochránce, Kristus. Pokud je Bůh s námi, kdo může být proti nám? Jeden letný pohled Spasitele světa stačí na to, aby Satan šel o dům dál. Pokud se ve všem spolehneme na Krista, jsme v bezpečí. Pro zkoušené a bouří zmítané věřící slova Isaaca Wattse dokonale popisují rozhodující čin, kterým Kristus odhání toho Zlého:

*Peklo prchne když slyší Tvé kárání
a Satan skryje svoji hlavu;
jak hrozný je pohled Tvůj, to ví
a s hrůzou naslouchá Tvému hlasu.*
(volný překlad)

Spasitel porazil Satana na Golgotě a byl to On, kdo ho postavil před soud, který přijde v ten poslední den. Skrze Krista, který spoutal vládce tohoto světa, můžeme odolat pokušení, být uchráněni a žít tak, že od nás Satan uteče. Satan je mocný, záštiplný a lstivý, ale je také spoutaný, omezený a podrobený Kristu. Je tomu tak teď, a bude tomu tak i při Spasitelově návratu. I zde se pro naše povzbuzení ve chvílích, kdy se zmitáme ve vlnách zkoušek, dokonale hodí Wattsova slova:

*I kdyby všechny zástupy smrti
i peklo neznámých mocností
útočily hrůznou záští a zuřivostí
budu vždy v trvalém bezpečí
neb Kristus mne ochranou ohradí
s převahou síly a milostí*
(volný překlad)

Sword&Trowel, r. 2003, č. 3
– Přeložil Petr Papež –

Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibíl na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství.
(Koloským 2:14-15)

SROVNÁNÍ ZJEVENÍ 20 S 2. TESALONICKÝM 2	
ZJEVENÍ 20 (NBK)	2. TESALONICKÝM 2 (NBK)
<p style="text-align: center;">SATAN JE SVÁZÁN NA TISÍC LET</p> <p>(1) Potom jsem uviděl anděla sestupujícího z nebe, který měl v ruce klíč od propasti a veliký řetěz. (2) Ten se zmocnil draka, toho dávného hada, jenž je ďábel a satan, a svázal jej na tisíc let. (3) Uvrhl ho do propasti, zamkl ho a zapečetil ji nad ním, aby už nespáděl národy, dokud se nenaplní těch tisíc let; potom totiž musí být nakrátko propuštěn.</p>	<p style="text-align: center;">SATANOVA BEZBOŽNOST JE NYNÍ ZADRŽOVÁNA; TEN KDO JI ZADRŽUJE MU ODSTOUPÍ Z CESTY</p> <p>(6) a víte, co ho nyní zadržuje – proto, aby byl zjeven až ve svůj čas. (7) Tajemství této bezbožnosti již přece působí; jen čeká, dokud nebude odstraněn z cesty ten, kdo ji dosud zadržuje.</p>
<p style="text-align: center;">PO TISÍCI LETECH JE ŠATAN NAKRÁTKO PROPUŠTĚN</p> <p>(3b) dokud se nenaplní těch tisíc let; potom totiž musí být nakrátko propuštěn ... (7) A až se těch tisíc let naplní, bude satan propuštěn ze svého žaláře. (8) A vyjde, aby svedl národy, které jsou ve čtyřech koutech země, Goga a Magoga, aby je shromáždil k boji. A jejich množství bude jako písku v moři. (9) A když vystoupili na šířku země, obklíčili ležení svatých i to milované město, ale z nebe sestoupil oheň od Boha a pohltil je.</p>	<p style="text-align: center;">TEN BEZBOŽNÍK (ANOMOS) SE OBJEVÍ KRÁTCE PŘED DRUHÝM PŘÍCHODEM PÁNA</p> <p>(2) abyste se nenechali snadno vyvést z míry ani lekat, ať už duchem, slovem nebo dopisem (údajně od nás), jako by již nastal Kristův den. (3) Nenechte se od nikoho žádným způsobem oklamat. Ten den totiž nenastane, dokud napřed nepřijde odpadnutí a nebude zjeven ten člověk hříchu, ten syn zatracení, ... (8) A tehdy se zjeví ten bezbožník, kterého Pán pohltil dechem svých úst a zničí jasem svého příchodu.</p>
<p style="text-align: center;">NÁRODY JSOU SVEDENY</p> <p>(8) A vyjde, aby svedl národy, které jsou ve čtyřech koutech země, Goga a Magoga, aby je shromáždil k boji. A jejich množství bude jako písku v moři. (9a) A když vystoupili na šířku země, obklíčili ležení svatých i to milované město ...</p>	<p style="text-align: center;">TI KDO HYNOU UVĚŘILI BLUDU</p> <p>(9) Příchod toho bezbožníka odpovídá satanovu působení s jeho veškerou mocí, znamením a lživými zázraky (10) a s veškerým klamem nepravosti pro ty, kdo hynou, protože nepřijali lásku k pravdě, aby mohli být spaseni. (11) A proto na ně Bůh pošle mocné působení bludu, aby uvěřili lži</p>
<p style="text-align: center;">SATAN A NÁRODY JSOU UVRŽENY DO JEZERA OHNĚ</p> <p>(9b) ale z nebe sestoupil oheň od Boha a pohltil je. (10) A ďábel, který je sváděl, byl uvržen do jezera ohně a síry, kde je i šelma a falešný prorok; a budou trýzněni dnem i nocí na věky věků.</p>	<p style="text-align: center;">TEN BEZBOŽNÍK A VŠICHNI KDO NEUVĚŘILI PRAVDĚ JSOU ODSOUZENI PŘI DRUHÉM PŘÍCHODE PÁNA</p> <p>(8) A tehdy se zjeví ten bezbožník, kterého Pán pohltil dechem svých úst a zničí jasem svého příchodu ... (12) a aby všichni, kdo neuvěřili pravdě, ale našli zálibu v nepravosti, byli odsouzeni.</p>

PROČ JE SATAN NYNÍ SVÁZÁN?

Souběžné srovnání Zj 20 s 2Te 2 na předešlé straně je přesvědčivé. Tajemství antikristovské bezbožnosti působí již nyní, a jen čeká, až bude dnes spoutaný drak nakrátko uvolněn, aby ji dal, před 2. příchodem Pána, maximální moc pronásledovat Kristův lid. Satan je spoután Kristem, jenom Kristus jej může nakrátko uvolnit. Svázání satana tedy není budoucnost, je to přítomnost.

1. Satanovo spoutání se kryje s věkem hlásání evangelia. Právě proto, že je satan spoután, může být evangelium, kázáno. Díky satanovu spoutání, věřící nemohou odpadnout od víry, protože brány pekel církev nikdy nepřemohou (Matouš 16:18). Spoutání satana Ježíšovou smrtí nastolilo jedinečný historický věk, který umožnil naplnění starozákonních slibů v Kristu. Bez spoutání satana, bez jeho vyvržení z nebe by nemohl nikdy být mojžíšovský Zákon naplněn Novou smlouvou milosti Ježíše Krista!

◆ *Těch sedmdesát se vrátilo s radostí a říkali: „Pane, i démoni se nám podrobují ve tvém jménu.“ Rekl jim: „Viděl jsem, jak satan padá s nebe jako blesk. Hle, dal jsem vám moc šlapat po hadech a štírech a po veškeré síle nepřítelů, takže vám v ničem neuškodí“.* (Lukáš 10:17-19)

◆ *Nyní je soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vyvržen ven. A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnou všechny k sobě.* (Jan 12:31-32)

2. Satan je svázán za tím účelem, aby nemohl přemoci a zničit Boží lid. Ani jeho krátké a částečné uvolnění nebude natolik dostatečné, aby přemohlo Boží svatý národ v Kristu.

◆ *Viděl jsem, jak vystoupili po celé šíři země a obklíčili tábor svatých a město, které miluje Bůh. Ale sestoupil oheň z nebe a pohltil je.* (Zj 20:9)

Satanovo krátké propuštění (uvolnění) na konci „tisíciletého“ věku milosti bude jen za tím účelem, aby podnítil jak nevěřící ve světě tak i falešné věřící v Krista (kteří ve skutečnosti do církve ani nepatří) proti Božimu lidu. (Zjevení 20:7-8).

3. Satan je spoután proto, jak je popsáno ve Zjevení 20, aby Bůh zabránil předčasnému podnícení a tedy vypuknutí bitvy nevěřícího lidu, Góga a Magóga proti vyvoleným svatým, kteří jsou v Kristu a obývají město, jež miluje Bůh.

Přes satanovy intriky je jeho moc ve věku Kristovy milosti omezena a v žádném případě nás nemůže paralyzovat a už vůbec nemůže zabránit spasení Božích vyvolených. Brány pekel nás nepřemůžou – stojíme přece na Kristu!

(použitý materiál: www.ids.org)

– pst –

DIALOGY NA TÉMA:

I. Znamení na ruce

* Dobrý den, četl jsem článek Tisícileté království v čísle 78 a rád bych reagoval na pasáž Znamení na ruce a čele, první vzkříšení – znovuzrození. Zde autor popisuje, že znamení na ruku či čelo je pouze obrazné, že záleží na postoji srdce. Rovněž posunuje možnost „očipování“ obyvatelstva podkožními čipy do oblasti křesťansko-fantastických románů. Ale ve Zjevení 13 se píše:

◆ *(16) A rozkazuje všem, malým i velikým, bohatým i chudým, svobodným i v službu podrobeným, aby měli znamení na pravé ruce své, aneb na čelích svých, (17) A aby žádný nemohl kupovati ani prodávati, než ten, kdož má znamení aneb jméno té šelmy, anebo počet jména jejího. (18) Tuť jest moudrost. Kdo má rozum, sečtiž počet šelmy. Nebo jest počet člověka, a jestiž počet ten šest set šedesáta a šest.* (Zjevení 13:16-18)

Verš 17 hovoří o tom, že kdo nebude mít znamení, nebude moci kupovat ani prodávat.

Dle mého soudu to je znamení fyzické, neboť to usnadní identifikaci, kdo patří šelmě a kdo ne. Jestli bude někdo náležet jen srdcem, jak by obchodní systém odhalil, že na nákup nemá právo? To by se mohl klanět při každém nákupu – což by byl systém obalamutitelný. Jenže zde se píše o všech, ne jen o některých:

◆ *A aby žádný nemohl kupovati ani prodávati*

Pokud by tato část měla znamenat pouze zamítnutí nebo přijetí Boha v srdci, pak by další část verše 17 neměla smysl:

◆ *kdož má znamení aneb jméno té šelmy, anebo počet jména jejího a stačilo pouze říci: „A aby žádný nemohl kupovati ani prodávati, než ten, kdož má znamení té šelmy“*

Domnívám se, že nás Bůh přímo nabádá, abychom odhalili ono znamení, zda je od šelmy nebo ne:

◆ *Tuť jest moudrost. Kdo má rozum, sečtiž počet šelmy. Nebo jest počet člověka, a jestiž počet ten šest set šedesáte a šest.*

Bůh Vám žehnej.
Pavel Petr e-mail

Přeji též dobrý den, Pavle, a děkuji za jasně formulovanou otázku. Pavle, vybral jste si jeden z nejtěžších biblických textů. Proto neberme tuto diskusi příliš dogmaticky a podívejme se na problém ještě jednou a z trochu jiného úhlu. Čtenáře prosím o pečlivé prostudování článku „Tisícileté království“ ZOD 78 a pokud možno „Vzkříšení“ ZOD 68 (zájemcům zašleme), aby pochopili širší souvislosti diskuze.

Vůbec nepopírám, že lidé mohou (a s největší pravděpodobností i budou) mít v budoucnosti čipy pod kůží a to hned z mnoha praktických důvodů. Jeden z nich může být nejen identifikační, ale i ekonomické povahy. Nevěřím však, že čip vyrobený lidskýma

rukama, voperovaný pod kůži čela nebo pravé ruky (nebo jiné části těla), bude příčinou toho, zda dotyčný patří ďáblu nebo Bohu. Věřím, že v den posledního soudu, Bůh bude soudit lidi podle toho, jak sám svrchovaně zapsal (označil) před založením světa do svých knih a ne podle toho, jak lidi oceňuje druhá šelma ze země (Zj 13:16):

◆ *budou před ní klekat všichni obyvatelé země, jejichž jména nejsou od stvoření světa zapsána v knize života, v knize toho zabitého Beránka. (Zjevení 13:8)*

Z tohoto verše vyplývá, že jde o průběžné zbožňování první šelmy během celého věku, tedy i o průběžné cejchování šelmou, a nejde o konkrétní, omezený 7-letý budoucí časový úsek – až bude církev odstraněna z antikristovy cesty. Pokud by šlo o cejchování ďáblava lidu čipy, potom by to bylo pouze, časově omezené použití nové (lidské) technologie v již hotové Boží věci. Věřím, že v této souvislosti bible vůbec nehovoří o čipech. Logicky vzato, bylo by mnohem snazší ocejchovat znaméním křesťany, protože těch je méně. Nacisté také necejchovali arijsce, ale židovskou menšinu. Historicky se cejchovaly vždy jen vybočující menšiny. To jsou ovšem jen logické spekulace a ty nic nepotvrzují ani nevyvracejí.

Další důležitá věc, kterou je třeba zvážit, je skutečnost, že knihu Zjevení můžeme chápat v rámci celého Písma několika způsoby, z nichž každý nás dovede k naprosto odlišnému výkladu jednotlivých veršů. Vychozí předpoklady, ucelené (*univerzální*) chápání veškerého Písma (obecná teologie), nutně a zásadně určuje výklad mnohých dílčích konkrétních veršů (*partikularit*) a tím i smysl a dosah nejen knihy Zjevení. Dva nejrozšířenější univerzální, obecné předpoklady, určují dvě teologické soustavy:

A. Kniha Zjevení je, počínaje 4. kapitolou, chronologickou, tedy časově posloupnou budoucností Izraele a soudu světa. Církev je zmíněna jen okrajově

36 ZÁPAS O DUŠI

vě v prvních třech kapitolách, protože ve 4. kapitole je již vytržena ke Kristu. Takto futuristicky chápou knihu Zjevení naši dispenzační pre-mileniální bratři.

B. Tak jako na evangelium můžeme pohlížet synopticky, tj. souběžnými pohledy (optikami) Matouše, Marka, Lukáše a Jana, tak i na knihu Zjevení můžeme pohlížet synopticky. Kniha Zjevení pak popisuje (kromě záblesků nového nebe a země) v sedmi souběžných pohledech – první i druhý příchod Pána Ježíše Krista, celý novozákonní věk pronásledování jeho těla (církve) a soudu světa. Každý nový ze sedmi úhlů pohledů nám postupně odkrývá více pravdy o Kristu a jeho těle (církvi) a o soudu světa. Teologicky se takovému výkladu říká „progressivní paralelismus“. A tak je kniha Zjevení, mezi oběma Kristovými příchody, neustálou přítomností, vztahovala se a vztahuje se na každou novou generaci křesťanů a proto se týká zcela jiného lidu (Zj 1:3) než etnického Izraele. Židé jsou zmíněni jen okrajově, protože spasení židé jsou v Kristu a v něm není rozdíl mezi Židem a Řekem. Tak knihu Zjevení chápou naši non-mileniální bratři.

Oba tábory přicházejí k zásadně rozdílnému chápání mnoha jednotlivých, partikulárních otázek, tedy i ocejchování na pravou ruku nebo čelo. Moji dispenzační bratři chápou cejch jako jedinečné, osobní, hmotné a vnější označení na čele nebo pravé ruce ďáblových dětí, které budou žít jen v konkrétním budoucím časovém období antikrista, po vytržení církve do nebe. To je v souladu s bodem **A**.

Můj pohled na knihu Zjevení se spíše příklání k bodu **B**. Dábel (drak) vždy v historii pronásledoval a bude pronásledovat církev skrze světskou a církevní antikristovskou moc (1J 2:18). Jenom stručně: Antikristovská světská vláda je ta první satanova šelma z moře (Zj 13:1) a antikristovské náboženství je ta druhá satanova šelma ze země (Zj 13:11), která má dva rohy jako beránek. Obě šelmy z moci satana (draka), jenž

je bohem tohoto světa, pronásledovaly, pronásledují a budou pronásledovat Boží lid, Kristovo tělo, Boží chrám, totiž církev, jež nese Boží pečeť na čele. Jejich pronásledování šelmami vyvrcholí, až bude satan (drak) propuštěn ze žaláře, kde je uvězněn za tím účelem, aby nepřemohl, skrze obě šelmy, vyvolené ze všech národů, aby brány pekel nepřemohly církev. Kde je však pronásledování církve, tam je také cejchování bezbožných. Cejchování bezbožných je tedy minulost, současnost i budoucnost. Vždyť všichni bezbožní, kterékoli historické éry, budou uvrženi do hořícího jezera, a ne jenom ti, kteří budou v jisté budoucnosti označeni jakýmsi čipem vyrobeným lidskýma rukama. To je v souladu s bodem **B**.

Cejchování ďáblova lidu je obdoba zapečetění Božího lidu. Je zde však podstatný rozdíl. Boží lid je na čele zapečetěn, to znamená, že brány pekel Kristovu církev nepřemohou. Bůh k zapečetění svého lidu na čele žádné čipy nepoužil a ani nepoužije.

- ◆ *Neškod'te zemi [odtud je 2. šelma], moři [odtud je 1. šelma] ani stromoví, dokud neoznačíme [sfragizo – zapečetit] služebníky našeho Boha na jejich čelech! (Zjevení 7:3)*
- ◆ *Dostaly rozkaz neškodit trávě na zemi ani žádné zelení ani stromoví, jenom lidem, kteří nejsou označeni Boží pečeti [sfragis – pečeť] na čele. (Zjevení 9:4)*

Podobně, ani druhá šelma k ocejchování svých dětí žádný čip vyrobený lidskou rukou nepotřebuje. Satan dobře ví, kdo mu patří, a aby to nevěděl Bůh!

- ◆ *A nutí všechny, malé i velké, bohaté i chudé, svobodné i otroky, aby měli na **pravé ruce** nebo na **čele** cejch [charagma – razítko, vyražené znamení, cejch na dobytku]... (Zjevení 13:16)*

Nejen dobytek, ale i otroci byli cejchováni. Cejch označoval jméno vlastníka, kterému otrok nebo dobytče patřili, kdo byl jejich majitelem. Ocejchování jmé-

nem vlastníka stále znamená – patřit tomu jménu, sloužit tomu jménu, být vlastněn tím jménem, zbožňovat to jméno. Podívejme se na tento verš:

- ◆ *Za nimi letěl třetí anděl a volal mocným hlasem: „Kdo **kleká před šelmou a před její sochou, kdo přijímá její cejch na čelo či na ruku,...** (Zjevení 14:9)*

Jak vidíme, klekání před první šelmou a přijetí jejího cejchu je zde v příčinně-účinné závislosti. Uctívání první šelmy je příčina a oceňování druhou šelmou je důsledek. To potvrzuje i tento verš:

- ◆ *A jeho muka neuhasnou na věky věků a dnem ani nocí nedojde pokoje ten, kdo **kleká před šelmou a jejím obrazem a nechal si vtisknout její jméno.** (Zjevení 14:11)*

Zbožštění první šelmy zapříčiňuje oceňování, vlastnictví a otroctví. Je to duch, který je nepřátelský Bohu, odmítá Krista a pronásleduje církev. Antikristovský duch je zde od počátku církve, a vyvrcholil na konci věku, až bude satan propuštěn z propasti (viz *Tisícileté království ZOD 78*).

Dále, čip by nemohl být umístěn ani na čele ani na pravé ruce, ale musel by být implantován pod kůži čela nebo pod kůži pravé ruky. Avšak „charagma <5480>“ je povrchový cejch, razítko nebo řezba – nic podkožního. Kdyby tedy byl čip na pravou ruku nebo na čelo „nalepen“, mohl by být při obnově kůže poškozen. Existují vhodnější místa k implantaci čipu bez ztráty jeho funkčnosti. Levá ruka by byla pro fyzické označování vhodnější, protože většina lidí jsou praváci. Hodinky také nosíme na levé ruce, aby nám nepřekážely při práci. Nebo tak, jako příslušníci jednotek SS, mívali vytetovanou krevní skupinu v podpaží.

Čelo a pravá ruka mají totiž svoji biblickou symboliku. Čelo symbolizuje mysl, intelekt, rozum, myšlenkový život, prostě filozofii osobnosti. Pravá ruka (ne levá) symbolizuje skutky, akce, obchod, dovednost atd. „Pravice“ se v EP

bible vyskytuje 114 krát! Prosim čtenáře, ať si projdou podle konkordance jen některé z nich a jistě nepřehlédnou „moc pravé ruky“ – její výkonnou, exekutivní symboliku! Totéž cvičení s konkordancí platí i o „čele“. Dáblovy děti vždy pronásledovaly Boží děti, jak svým duchem (čelem), tak skutkem (pravou rukou). Takový výklad antikristova cejchu na čele a pravé ruce je pak v dokonalém souladu s Boží pečeti, kterou dostávají Boží děti na čelo. Ani zde se nejedná o hmotný implantovaný Boží čip. Kdo má Boží pečeť na čele, ten je Boží vlastnictví, ten Boha uctívá, ten myslí v Božích záměrech a nemá žádný hi-tech mezi očima (Ex 13:16; Dt 6:8; Dt 11:8), nebo:

- ◆ *budou hledět na jeho tvář a na čele ponosou jeho jméno. (Zjevení 22:4)*

Po celý věk Kristova těla, Božího chrámu, církve, tedy mezi oběma příchody Ježíše Krista, byli, jsou a budou křesťané fyzicky a ekonomicky pronásledováni, protože neměli na pravé ruce a na čele znamení světa, ale pečeť Boží! Toto pronásledování mělo, má a bude mít různý stupeň rozsahu i síly. Vzpomeňme např. na naši dobu pobělohorskou – o jaký přesun majetku věřících šlo! Jak světská moc (šelma z moře) spolupracovala s náboženskou mocí oficiální církve (šelma ze země). To byla klasická sakrální symbioza obou šelem provázená vyvlastněním jež překonal a Únor 1948! Jistě, ekonomické pronásledování v dnešním Česku a Súdánu je nesrovnatelné. Také je rozdíl ve fyzickém a ekonomickém pronásledování v dnešních USA a předkonstantinovou Římskou říší nebo stalinským SSSR. Prožil jsem celý svůj „zaměstnanec“ život v Americe. Mohl jsem kupovat i prodávat i obchodovat, ale můj ekonomický růst byl omezen. Dokud jsem zůstával zaměstnancem, nemohl jsem dosáhnout vyššího manažerského postavení, než jsem dosáhl, protože jsem neměl na čele ani na pravé ruce cejch firmy, pro kterou jsem pracoval. Neoženil jsem se společností pro kte-

rou jsem pracoval ani duchem, ani skutkem. Kdo má Boží pečeť na čele, ten bude vždy fyzicky a ekonomicky omezován v souladu se stávajícím ekonomicko-politickým a geografickým kontextem doby (J 15:18-19). Není vyloučeno, že předkonstantinovské házení křesťanů lvům se může v budoucnosti, až bude satan propuštěn na krátko ze žaláře, jistým způsobem opakovat. Je jisté, že skuteční křesťané budou čelit stále větším společenským tlakům v zaměstnání, především ve státních službách a těžkostem při získávání živobytí.

Pavle, nakonec přicházíme k Tvé poslední otázce:

* Domnívám se, že nás Bůh přímo nabádá, abychom odhalili ono znamení, zda je od šelmy nebo ne:

◆ *To je třeba pochopit: kdo má rozum, ať sečte číslice té šelmy. To číslo označuje člověka, a je to číslo šest set šedesát šest. (Zjevení 13:18)*

Snad na žádnou jinou biblickou otázku nebylo vymyšleno více spekulativních odpovědí než na tu, co znamená číslo „666“. Ani já nemám na vše uspokojivou odpověď. Ale s klidem mohu říci, že by mi vůbec nevadilo, kdyby „666“ bylo součástí čísla mého telefonu, nebo domu, nebo SPZ mého auta, kreditní karty nebo čehokoliv jiného. Křesťanská pověrčivost mi někdy nahání husí kůže... Nero, Titus, Vespasian, Julian, Mohamed, Martin Luther, Vicarius Filii Dei (papežský titul), a stovky dalších příkladů minulosti i přítomnosti, mohou být „sesumírovány“ na součet 666. Co nám třeba říká Jan 6:66?

◆ *Od té chvíle [když jim Ježíš řekl, že nikdo k němu nemůže přijít, není-li mu to dáno od Otce] ho mnoho jeho učedníků opustilo a už s ním necho-dili. (Jan 6:66) ... ?*

Na téma, kdo je představitelem čísla „666“ bylo napsáno tisíce stran. Čas ukázal, že žádná identita zloducha doby se nenaplnila. Všechna aritmetická řešení byla, jsou a budou nesmyslná. Výklad musíme tedy hledat jinde.

Koho tedy označuje číslo „666“?

Dovolu mi navrhnout ještě jedno neuspokojivé a neoriginální, ale přesto přijatelné, řešení. Nejprve, sloveso *sečíst* je v řeckém originále *psefizo* <5585>. To znamená podle Strongova lexikonu: *spočítat za pomoci oblázků, vypočítat, odhadnout, mít dojem, hlasovat vhozením oblázků, volit...* *Psefizo* je odvozeno, podle téhož lexikonu, od *psefos* <5586>, což je: *oblázek, kamének*, kterým soudci na starobylém soudu volili. Vhození černého oblázků znamenalo „vini“, vhození bílého znamenalo „zproštění viny“. Zkusme při výkladu tohoto textu raději setrvat u duchovního *kaménkování*, posuzování *oblázky* a *kaménky* než u aritmetického *sčítání*. Překlad by zněl potom takto:

◆ *To je třeba pochopit: kdo má rozum, ať sečte [posoudí oblázkem] číslice té šelmy. To číslo označuje člověka, a je to číslo šest set šedesát šest. (Zjevení 13:18)*

Tento výklad, podle mého, mnohem lépe odpovídá duchu slovesa *psefizo* <5585> a harmonizuje i se skutečností, kdy Kristus dává bílý *kamének* vítězům církve z Pergamu (Zj 2:17). Tento bílý *kamének* je *psefos* <5586>, a z tohoto slovního kořene je právě odvozeno také naše „*sečíst*“ – *psefizo* <5585>. Věřím, že zde nejde o *aritmetické sčítání* číslic, ale o *duchovní posouzení* číslic.

◆ *To [výsledné] číslo [666] označuje člověka...*

To je celé řešení! Tak jak je to napsáno! Jinými slovy, *člověčina* – *antropocentrismus* je to znamení „666“, kterým průběžně antikristovské náboženství – druhá šelma, pověřená antikristovskou světskou mocí – první šelmou, označuje bezbožné, kteří klekají před tou první šelmou. Antikristovská sakrální spolupráce dvou šelem, jež jsou zmocněny satanem – drakem, nahrává antikristovskému pronásledování věřících. Čím jiným by drak, satan, zmocnil své dvě ztročené šelmy, než antievangelium, jež úplně postrádá Krista příšlého v těle:

- ◆ *Do světa vyšlo [minulý čas] mnoho těch, kteří vás svádějí [přítomný čas], neboť nevyznávají, že Ježíš Kristus přišel v těle; kdo takto učí, je svůdce a antikrist.*

(2. Janův 1:7)

Číslo 6 není číslo 7. Člověk byl stvořen 6. den. Číslo 7 symbolizuje dokonalost, číslo 6 symbolizuje nedosažitelnost dokonalosti. Znovu, ověřte si sedmičku i šestku v konkordanci. „666“ by potom mohlo znamenat: člověk – člověk – člověk, humanismus – humanismus – humanismus, selhání – selhání – selhání, vinen – vinen – vinen. Druhá šelma „tetuje“ na čelo t.j. do mysli a na pravou ruku t.j. do skutků, bezbožné antropocentrické náboženství, v jehož středobodu opět „září“ člověk se sebestřednou láskou a filozofií lidské „slušnosti“. Vše co satan potřebuje, aby svoje děti „orazítkoval“, je vzbudit v člověku přesvědčení bohorovnosti bez Krista. Tím také svedl Evu a Adama:

- ◆ *Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte [strom poznání], otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.*

(Genesis 3:5)

Pokaždé, když v Písmu člověk jedná autonomně, svévolně, bez Hospodina (SZ) nebo Krista (NZ), vždy jde o propad – propad – propad, vždy, bez výjimky, můžeme „vykalkulovat“ a vhodit černý oblázek – vinen! Když ale Písmo popisuje člověka, který jedná v moci Hospodina, Ducha svatého, tak víme, že jej Bůh obdarovává bílým oblázkem – zproštěn viny (Zj 2:17).

Zakončeme několika antropocentrickými, antikristovskými, černými oblázky, verši, jež stojí v přímé opozici vůči Pánu Ježíši Kristu. Všechny jsou upřeny na člověka, kochají se člověčinou a nejsou zaměřeny na Krista. Co může být více v opozici Kristu než zbožštění člověka:

- ◆ *Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídít Božímu zákonu. (Římanům 8:7)*

- ◆ *Panovník praví: „Protože se tento lid přibližuje ke mně ústy a ctí mě svými rty, ale svým srdcem se ode mne vzdaluje a jejich bázeň přede mnou se stala jen naučeným lidským příkazem,...“ (Izajáš 29:13)*
- ◆ *marně mě uctívají, neboť učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými. (Matouš 15:9)*

To je jen počátek veršů tohoto druhu... Tento výklad nepředpokládá žádnou budoucí senzaci, ani předpověď, která by v konkrétní budoucnosti přinesla palcové titulky v novinách. Je to výklad realistický, je v souladu a naplňuje nosné myšlenky veškerého Písma – černých a bílých kamének:

- ◆ *...Proklet buď muž, který doufá v člověka, opírá se o pouhé tělo a srdcem se odvrací od Hospodina. (Jeremjáš 17:5)*
- ◆ *Požehnán buď muž, který doufá v Hospodina, který důvěřuje Hospodinu. (Jeremjáš 17:7)*

Správně se, Pavle, domníváš, že Bůh ty, kdo slyší moudré rady a mají rozum, nabádá, aby odhalili ono znamení. Jsem však přesvědčen, že se nikdo a nikdy k antikristovi nedopočítá sčítáním číselných hodnot písmen různých jmen. To vede jen k další spekulaci – což není rys moudrosti ani rozumnosti. Kdo je moudrý a má rozum, ten se „bojí“ Hospodina (Ž 111:10), ten si také dobře „vykalkuluje“ – posoudí antikristovského ducha, jenž je vtisknut v myslích (na čelech) a ve skutcích (na pravých rukách) všech lidí, kteří žijí bez Krista:

- ◆ *každé vnuknutí, které nevede k poznání Ježíše, z Boha není. Naopak, je to duch antikristův, o němž jste slyšeli, že přijde, a který již nyní je na světě. (1. Janův 4:3)*

Z předešlého verše vyplývá, že většina lidstva je už nositelem antikristovského ducha a nese znamení šelmy, jak v mysli – na čele, tak ve skutcích – na pravé ruce. Těm bratrům v Kristu, kteří mají na knihu Zjevení futuristický dispenzační premileniální pohled (bod A na počátku této diskuze), se číslo „666“ nut-

ně stává naprosto neřešitelným aritmetickým hlavolamem, právě proto, že tuto duchovní věc chápou číselně a hledají řešení v oblasti čipů. Řešení tohoto „hlavolamu“ se okamžitě zjednoduší, když přijmeme, že nejde o aritmetiku, ani o čipy, ale o duchovní antikristovský stav mysli a z ní vyplývajících skutků těch, kteří nejsou od založení světa zapasáni v Beránkově knize života.

Vidíš, Pavle, ukázali jsme si jak rozdílné chápání jednoho verše může zbořit a vystavět téměř celou teologii?

Někteří čtenáři nám píší, že teologie rozděljuje lidi a sbory, že bychom se měli vrátit k jednoduchému zvěstování evangelia. Věříme však, že zvěstování evangelia bez hlubších teologických souvislostí může způsobit větší škody, než je ztráta několika čtenářů. Věřící, kteří nemají pevnou půdu pod nohama, nemohou odhalit intriky toho Zlého. Výklad biblických veršů (partikularita) budouje teologii (univerzalitu). Nemáme se tedy zabývat tím co jsme vyčetli v Písmu? Tomu nerozumím!

Můj osobní přechod z předpokladu **A** na předpoklad **B**, jak uvedeno na počátku této diskuze, byl velmi bolestivý, protože se mi hroutil systém, kterému jsem věřil 16 let. Nebyl to výklad znamení na čele nebo pravé ruce, co mnou otrásl, ale byl to Daniel 9:27. Zde nešlo jen o aritmetické sčítání nebo duchovní posuzování, zde šlo o to, zda Daniel v tomto verši má na mysli Krista (post- a non-mileniální teologie), nebo antikrista (dispenzační pre-mileniální teologie)! Větší rozdíl ve výkladu už nemůže být! V okamžiku, kdy jsem uvěřil, že Daniel mluví o Kristu a ne o antikristu, se mi zhroutil můj pre-mileniální teologický svět. Okamžitě jsem si uvědomil, že tato jedna jediná *partikulární* změna způsobí lavinu změn, jež nutně povedou k masivní *univerzální* změně chápání velké části Písma, včetně čísla „666“. Teologicky jsem se přestěhoval do jiné země – vše souvisí se vším...

– pst –

II. Reakce na Alfú

V čísle 78 jsme otiskli článek Aleše France *Kurzy Alfa, evangelium pro třetí tisíciletí?* V čísle 79 jsme otiskli reakci Dana Drápala *Útok na Alfú*. Elektronickou poštou jsme dostali reakci sestry Hallerové a zprávu Ing. Miloše Poborského, vedoucího české národní kanceláře kurzů Alfa, že vedení kurzů Alfa v ČR chystá pro ZOD oficiální stanovisko. Následovala žádost Aleše France a Tomáše Dittricha (národní koordinátor kurzu Alfa), abychom dali prostor k jejich dalšímu vyjádření. Následná diskuze a argumenty se odehrávají mezi autorem a pořadatelem Alfa kurzů (vyjádření podepsalo 8 vedoucích pracovníků). Není v možnostech ZODu zveřejňovat obsáhlou výměnu názorů. Téma nevyvolalo další reakce než ty, které jsme vyjmenovali a doposud zveřejnili. Tímto považujeme téma ALFA kurzů pro čtenáře ZODu za uzavřené. Zájemci si mohou přečíst stanoviska zúčastněných stran na webových stránkách: <http://www.kurzynaalfa.cz/>; www.alphacourse.org <http://www.granosalis.cz/article.php?sid=2437> <http://www.granosalis.cz/article.php?sid=2620> <http://mujweb.cz/www/apologet/knihy/ODD.doc>

III. 2. Petrův 3:9

* *Vážený bratře Steigere, prosím o otisknutí této reakce:*

„V říjnovém čísle Zápasu o duši byl otisknut můj dopis s reakcí br. Steigera. Pokusím se odpovědět na odst. 2 a větu: „... Mimochodem, kde je napsáno, že si Bůh nevybírá? ...“ Znovu opakují a dívám se tomu, že tenhle verš nevnímáte doslova:

◆ *Pán neotálí splnit svá zaslíbení, jak si někteří vykládají, nýbrž má s námi trpělivost, protože si nepřeje, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání. (2Pt 3:9)*

Ptám se, proč tedy všichni lidé na světě neuvěří? Je Bůh jako Mengele na rampě osvětivského lágru? Třídí lidi nalevo

a napravo? No to snad ne! Bůh dal lidem svobodnou vůli a je také na nich, zda učiní nebo neučiní pokání. Už Adam jí měl (tu svobodnou vůli). Nemyslím si, že by nám ji Bůh někdy sebral a linkoval náš život bez našeho spoluvědomí.

Ptal jste se, kde je napsáno, že lidé touží po duchovnu. Nevím, ale vím, že to mají napsáno ve svých srdcích. Ve své „terénní“ práci na Božím král. jsem zjistil, že to v lidech prostě je. A protože je málo dělníků, ač je žeň mnohá, odchází k buddhismu, hinduismu, k praktickým jógy a jiným animalistickým (asi animistickým?) vírám. Je to také proto, že my se tady teoreticky přeme, jak to vlastně je s Boží svrchovaností v dějinách spásy. Já se za to hluboce stydím! Lidé venku čekají na evangelium a ne na nějaké hluboké výklady a zdůvodňování něčeho, co nikoho z nich nezajímá!

Vážení Steigerovi, vraťte se k zvěstování evangelia, ať se lidé mohou kvalifikovaně rozhodovat zda přijmou Krista jako svého Spasitele, nebo zda se ponoří do jiných duchovních zdrojů. Tyhle „žabomyšší války“ se nejvíc líbí Satanovi. Pán s Vámi,

– Václav D., Žamberk –

Milý bratře Václave,
ale ano, citovaný verš beru doslovně, jen jej vidím v širším kontextu:

◆ *Tato jedna věc ať vám však není skryta, milovaní, že jeden den je u Pána jako tisíc let a tisíc let jako jeden den. Pán neotál s naplněním svého slibu, jak si někteří myslí, ale je k nám [milovaným] trpělivý, neboť nechce, aby někteří [z nás milovaných] zahynuli, ale aby všichni došli k pokání. (2 Petrův 3:8-9)*

Petr nepíše veškerému lidstvu, ale píše kvalifikované skupině lidí, věřícím bratrům v Kristu, nazývá je *milovanými – agapetos*. Důvodně je vyučuje, že pro Pána Boha čas nehraje roli, neboť je Pánem a ne poddaným času jako my. Adresáty Petrova sdělení jsou tedy

křesťané, ti, jimž posměvači, o pět veršů výše, zpochybňují 2. příchod Pána (2Pt 3:3-4). Petr je tedy povzbuzuje:

Pán neotál se svým zaslíbením pro nás milované, ale je s námi vyvolenými trpělivý, se všemi, kteří jsou od založení světa zapsáni v knize života. Chce, abychom se my všichni obrátili. Jeho příchod se vám zdá proto tak časově vzdálený, protože On nepřipustí, aby někteří z vás milovaných a vyvolených přišli o Boží zaslíbení jenom proto, že by přišel dříve, než by měli všichni, kdo jsou zapsáni v knize života, možnost činit pokání.

Proto si dovoluji nazývat milovanou církev – ekklesia – vyvolanými. Ekklesia je složeno z *ek* a *kaleo*. Strongovo číslo <1537> *ek* znamená z, nebo vy- a Strongovo číslo <2564> *kaleo* znamená *hlasitě zavolat*. Církev, ekklesia jsou tedy ti, kteří jsou hlasitě zvolaní.

Další Vaše závěry, bratře, jsou poněkud přitažené. Nemůžeme přece Boží svaté vyvolení přirovnávat k Dr. Mengelemu v Osvětlení. Mengele totiž třídil podmíněně – slabí, nemocní, staří, děti a jinak praceneschopní „nalevo“ ostatní „napravo“. Bůh přece vyvolil podle své nekonečné, bezpodmínečné, nevyzpytatelné a nevystopovatelné moudrosti. Boží svrchovanost není podmíněna vnějšími kritérii, jako u Mengeleho nebo každého konečného člověka, protože Bůh sám je to Kriterium!

Myslíme, že Vaše zkušenosti mají jistě hodnotu a v mnohém platnost. Vážíme si Vaší práce. Přesto věříme, že „kvalifikovaně“ se může rozhodnout jen ten, na koho Pán hlasitě zavolal a dal mu nové srdce. Bez Jeho vyvolání jsme všichni diskvalifikovaní. Proto mnozí přirození lidé hledají v církvích pomoc při řešení svých osobních problémů a když jim věřící rány jen pofoukají, jdou dál. Je zbytečné opakovat to, co jsme řekli v posledních 19 číslech. Ať jsou Vám povzbuzením dopisy dalších čtenářů.

– pst –

NAPSALI JSTE NÁM

* Milí přátelé,

děkuji Vám za zaslání čísla Vašeho časopisu. Nevím, kde začít, ale chci být stručný. Také mně se konečně dostalo té smutné / radostné zprávy, že nás opustil náš bratr Metoděj. Byli jsme čerství křesťané, když jsme jej prvně slyšeli na HCJB. Jeho hlas byl tak nevědní. Bude tu na zemi chybět.

Dále mne znepokojily útoky některých věřících na Váš postoj ohledně „Božího vyvolení“. Slyšel jsem často slovo kalvinismus, jako by to byl Calvin, kdo si vybírá syny a dcery do svého nebeského království. Víím, že zastáváte amilenialismus, a já jsem „pre-trib, pre-mill guy“, ale to nemění nic na věci, pokud se pravdy týče a to zahrnuje i učení o Božím výběru všech, kdož jej (Boha) naleznou. Když jsem ještě nebyl věřící, také jsem si říkal, že ten Bůh si o sobě moc myslí, a že my lidé nejsme jenom nějaké figurky ...

Kdo je Věčný, Všemohoucí, Vševdouce a nanejvýš Svätý Bůh a kdo jsem já, hříšný a duchovně mrtvý tvor? Brzy po svém spasení jsem došel skrze vnuknutí Ducha svätého této jednoduché rovnice: Jedině Bůh dokáže uspokojit (naplnit, dojít zadostiučinění) Boha! Sám jsem nikdy nestudoval Kalvina a jeho učení, ale našel jsem v bibli sväté a při jejím studiu stejnou pravdu o tom, že jsem byl narozem mrtev a že jsem se řítit bezhlavě do věčné záhuby, ale že mě Bůh, skrze činnost Ducha svätého, na této cestě zastavil, obrátil mě o 180 stupňů a přivedl si mě k sobě! Doporučuji četbu třeba evangelia podle svätého Jana a epíštoly svätého Pavla Římanům, kde je tak snadné nalézt „Boží výběr“! Je mi líto všech těch, kdož nalezli stejné pravdy o své spásě.

Kdo si vybírá koho? Je to Bůh mě, anebo já Boha? Odpověď je jasná. Všem, kdož nemají jasno v této otázce, doporučuji četbu knihy s názvem: „The Sovereignty Of God“ od Arthur W. Pink. Je to vynikající křesťanský myslitel,

znalec bible sväté a dnes již na věčnosti u svého, tedy i našeho Pána. ...

Došel jsem k názoru, že většina těch, kdož odmítají doktrínu Božího výběru, buď nedostatečně chápou velikost své vlastní spásy, tedy Boží milosti a milosrdenství. ... Nevyhnutelnou otázkou zůstává skutečnost, že je absolutně neuvěřitelné, proč by Bůh chtěl spasit byt' jediného hříšníka, kterým jsme my všichni?! Téma Božího výběru vždy s sebou přináší rozpory mezi věřícími. Já byl v tomto směru nesmírně pozhennán. Jeden z nejlepších časopisů, které odebíráím, se jmenuje Grace&Truth, jehož jedním co-editorem je můj přítel E. Vedder, Jr.. Ten mi řekl, že téma „vyvolení“ na stránky časopisu nepřináší. Možná, že i, Vy Pavle a Kláro, vidíte, kam Vás toto téma přivedlo? Jsem však s Vámi a modlím se za Vás a za Vaši sílu pokračovat v započatém tématu. Na Vaši posilu si dovolím ocitovat část Pinkovy knihy. Je to „Balada pro lidskou duši“:

Bůh dvacátého století je bezmocná, přecitlivělá, až zženštilá bytost, která nevzbuzuje respekt a úctu opravdově přemýšlejícího člověka. Bůh dnešních kazatelů je spíše objektem lidského soucitu, než obdivu, který by věřící inspiroval k úctě. Tvrdit, že Bůh Otec měl v úmyslu spasit celé lidstvo, že Bůh Syn zemřel s jednoznačným záměrem, aby spasil celý lidský rod, a že Bůh Duch Svätý se snaží vyhrát svět pro Krista; když, podle obyčejného pozorování je zřejmé, že většina našich spoluobčanů umírá v hříchu a přechází do beznadějně věčnosti, by znamenalo přiznat, že Bůh Otec je zklamaný, Bůh Syn nespokojený a Bůh Duch svätý poražený. Protože byla základní otázka špatně položena, nemůžeme dojít k jinému závěru. Tvzení, že Bůh se „snaží ze všech sil“ zachránit celé lidstvo, ale většina lidí mu to nedovolí, by potvrdilo, že Stvořitelova vůle je v otázkách spásy nemohoucí, za-

tímco vůle stvoření je všemohoucí. Svalit vinu, tak jak to mnozí činí, na Satana, tento problém neodstraní; pak by všemohoucí byl spíše Satan a Bůh by nebyl nejvyšší Bytost.

*Loučí se s Vámi přítel v Kristu
z dalekých USA.*

– Vladimír K. St. Louis –

* *Nám velmi milí, Pavle a Kláro.*

Spočítat to, kolikrát jsem chtěl reagovat písemně na některé příspěvky v ZOD, nelze. Vždy je tam něco k hlubokým úvahám, něco potěšujícího a taky to, co pořádně rozproudí krev. Nicméně, vždy se radujeme, když ve schránce najdeme onu charakteristickou obálku. Líbí se nám vyrovnanost při výběru příspěvků jednotlivých témat, jakož i rubriky „Napsali jste nám“. Příkladem z posledního vydání mohou být příspěvky k tématu o kurzech Alfa. Čtenáři není vnucován „zaručený, správný pohled“ k dané tématice. Je cítit naprostá svoboda pro mé rozhodnutí a tak mohu jen prosit Pána, aby mě vedl ke správnému přijetí či odmítnutí a zároveň prosit o sílu jej přijmout bez osobních výmluv. Při takovém čtení si vždy představím Pána Ježíše, protože si nutně připomenu jak On vyučoval, nabádal a vždy nechal na posluchačích, aby se svobodně rozhodli. Někdy byla Jeho slova silná, že je neunesli i někteří z Jeho duchovních bratrů. Když čtu v některém příspěvku jak někdo odhlašuje časopis, protože je něčím zneklidněn, pobouřen, tak je mi ho upřímně líto a modlím se za něj. Takovému by snad vyhovovala církev (sekta) s vyhraněnou doktrinní politikou, kde je patent na výklad Písma s absencí vlastního názoru, často bez ohledu na osobní svědomí a rozhodnutí. Já děkuji Boží lásce, že mě s rodinou po třiceti letech z takové totality vyvedl. Modlíme se za ty, kteří ještě nepoznali takovou Boží milost a takové vysvobození. Často používám některé náměty v naší domácí skupince „převážně bý-

valých členů Svědků Jehovových. Kdo pocítí takové Boží osvobození, ten si pak váží toho, když může číst svobodně cokoliv, aniž by mu hrozilo, že bude označen za heretika. Takže ještě jednou děkuji za časopisy Vám a Bohu, že Vás používá k takovému dílu.

Rád bych ještě poprosil o jeden příspěvek týkající se soboty neboť jsou s námi ve skupince i adventisté argumentující s preferováním tohoto dne. Argumentují hlavně záznamem v Genesis 2:1-3.

Moc vzpomínáme na osobní setkání s Vámi a rádi bychom se s Vámi opět někdy sešli, bude-li to z Vaší strany možné. S přáním Božího požehnání ve Vašem díle i životě,

– Vaší Vláďa a Blanka S. –

* *Vážený pane inženýre,*

*Váš článek [Tisícileté království, pozn. ZOD] v posledním čísle 78 jsem již četl několikrát a líbí se mi stále víc. Ten článek má ohromnou hodnotu. Je znát, že jste byl Bohem vyslyšen. To nikdo neví, že Satan již byl spoután. Sám jsem se domníval, jako dispenzační bratři, že Satan bude spoután při druhém příchodu. Přitom vím zcela určitě, že bude zničen a stejně i smrt při druhém příchodu. Velice se těším na druhý příchod Pána Ježíše. Doufám, že se toho dočkám. ... Zdravím srdečně
Lubomír K., dopis č. 75*

* *Milí Steigerovi,*

děkuji Vám a Vaším spolupracovníkům za zaslání ZODu. Všechny zdravím a přeji hodně darů od Pána. Časopis odebirám asi 8 roků. Jeho četba je pro mě téměř tak významná, jako četba Písma svatého. Je to pro mne i studium teologie a biblické vyučování. Vždy, když časopis čtu, tak mám u sebe bibli a listuji. Děkuji za knížku Čtyři Abraháмова potomstva. Je to dost náročná teologie, která by mohla nevzdělanému člověku i zamotat hlavu, zrovna jako třeba otázky vyvolení a Boží svrchova-

44 ZÁPAS O DUŠI

nosti. Čtu tato témata s velkým zájmem, ale mám sklony zjednodušovat, a tak si myslím, že dostačující je pro nás evangelium a Pán Ježíš. Ještě jedna věc je důležitá a snad stojí nade vším, a to je pravda. Nikdy nesmíme přestat pravdu hledat. Pravda nás vede k Bohu, dává jistotu a je pevným základem pro naši víru. Pravda je naše světlo. Udělal jsem si teorii, že přirozený člověk má vrozený odpor a strach z pravdy. Myslím si, že i samotné Boží slovo máme zkoumat světlem pravdy. Skála, o kterou se můžeme opřít při hledání pravdy, jsou přírodní a fyzikální zákony. Tak poznáváme Boha, jak praví Duch svatý:

◆ Vždyť to, co lze o Bohu poznat, je jím přístupné, Bůh jim to přece odhalil. Jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle, takže nemají výmluvu. (Ř 1:19-20)

A přesto lidé tuto pravdu zapírají. A křesťanský život a postoj ve shrnutí:

◆ I řekl mu Ježíš: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a ze vsí duše své a ze vsí mysli své. To jest přední a veliké přikázání. Druhé pak jest podobné tomu: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. Na těch dvou přikázáních všecken Zákon záleží i Proroci. (Matouš 22:37-40)

Přístup k bližnímu a tím i k Bohu by měl v praxi znamenat umět se vžít do situace bližního a pokusit se vidět vše jeho pohledem. Se srdečným pozdravem Pavel J., dopis č. 798

* Vážený a milý pane, jsem člověk středního věku a život mi dovolil tu laskavost, abych mohl studovat teologickou (dle vaší mluvy biblickou) fakultu UK Praha. Toto studium je pro mne to nejkrásnější, co jsem ve svém životě mohl zažít. Myslím si osobně, že studium na jakékoliv Duchem vedené škole je úžasné, milé, laskavé a vědomostně nejpodstatnější pro lidství člověka. Již delší dobu si

stahuji dle svých kapacitních možností Vaše dvacetiminutové přednášky z rádia a musím se přiznat, že i když mám mnoho věcí k poslouchání, včetně dobré hudby, poslední týdny a měsíce poslouchám pouze Vás. Je to pro mne teologicky a hermeneuticky vzato velká škola a výrazově úžasný audio zážitek, a to i když jsem možná z jiného církevního společenství. Je velká škoda, že jsem Vás „našel“ až v tomto čase. Víím ale jistě, že pokud budu živ, ponese i Vaše svědectví dále k lidem, aby poznali vzájemnou lásku k Bohu, Ježíši Nazaretskému. Nevím, jak Vám za vše poděkovat, není pro to dostatek slov. Pokud je možné seznámit se s Vaší další krásnou tvorbou, než je dostupná prostřednictvím www stránek rádia, bude velmi rád naslouchat a chápat Vaše audio-poselství.

S pozdravem
Milan Č., Beroun

* Vážený pane Steigere, vážená paní Steigerová,
prosím, abyste mi už neposílali „čtvrtletník“ Zápas o duši. Nemám nějaké zásadní důvody, jen jsem nenašla nikoho, kdo by chtěl na náboženská témata komunikovat. Děkuji za vše, protože Váš časopis byla má první křesťanská četba po té, co jsem uvěřila, ale od té doby již uplynulo 7 let.

Marie M., Vejvanovice, dopis č. 285

* Vážený a milý Steigerovi,
dostala jsem občas do rukou Váš časopis „Zápas o duši“. Tento časopis mne velmi zajímá a ráda jej čtu. Díky Vám za něj. Je užitečný, věcný ve věcech Božích, velmi mě povzbuzuje, dává rady a tím oslavuje Pána Ježíše Krista. Těším se, a proto prosím o jeho zasílání. Pošlete prosím složenku. Děkuji. Pán vám žehnej.

Irena D., Český Těšín, dopis č. 287,

* Vážený pane Steiger,
odebírám časopis Zápas o duši několik let a líbí se mi. Hodnotím jej takto:

- **aktuální** – dokáže pružně reagovat na různé směry, názory a dění v křesťanském světě, též na nebezpečné fenomény dnešní doby,
- **zajímavý** – vždy přinese něco nového,
- **nezaujatý** – dává prostor pro vyjádření jiného názoru i kritického, jde teologicky i v praktickém křesťanství do hloubky...

Musím však říct, že někdy se vším úplně nesouhlasím. Snad už jsem ani napsat nechtěl, ale přece jen tak činím. Píši k tématu „Tisícileté království“ a píši několik myšlenek, ke kterým se přikláním v našem společenství. Přeji i nadále hodně vytrvalosti, vedení Duchem Božím a Jeho požehnání.

Milan K., Nové Syrovice, dopis č. 186

* **Drazí tvůrci i čtenáři
Zápasu o duši!**

Již několik let mi chodí tento křesťanský časopis, v němž sleduji kromě jiného teologické články, které se věnují různým pohledům na poslední věci, dny apod. z hlediska „tisíciletí“. Rozdílnost a neslučitelnost současných eschatologických učením je příčinou nejednoty, z níž se Pan Ježíš a mnozí další Jeho služebníci jistě neradují. Kontraproduktivnost tohoto počínání vedla mimo jiné i k odlivu čtenářů ZODu, kteří se ve všech těch pre-, post- a amileniálních názorech těžko orientovali a nejspíš se v nich vyznat ani nechtěli.

Aniž bych se stavěl na kteroukoliv stranu, chci pozornost všech obrátit k podstatě, která zmíněná nebyla anebo jen okrajově. A přitom právě o ní jde. Řeč bude o odměně. 1K 3:14, 2K 5:10 a Zj 22:12 mluví o odměně či odplatě za skutky člověka. Ani jeden člověk se nevyhne soudu: Věřící (živí) před soudnou stolicí Kristovou (2K 5:10) a nevěřící (mrtví) před velikým bílým trůnem (Zj 20:11-12), aby Pán odplatil každému podle toho, jaké bude jeho dílo. Ve třetí kapitole ep. Filipským se apoštol Pavel, zapomíná na to, co

je za ním, žene k cíli – odměně v Kristu Ježíši. V Mt 24:4, Mk 13:5 a v L 21:8 na otázku učedníků – jaké bude znamení posledních časů?, zmiňuje Pan Ježíš jako první znamení toto: „Dejte pozor, aby vás někdo nesvedl.“ To znamená, že kdo chce být odměněn, nesmí se nechat svést! V sedmi dopisech sedmi sborům ve 2. a 3. kapitole knihy Zjevení jsou úžasná zaslíbení pro vítěze, ale zároveň vyřčená i nevyřčená varování pro nekající nebo nevytrvající, nedržící se Pána a toho, co jim dal. Otázka zní: Dostanou poražení nebo přemožení nějakou odměnu? Co bude společnou odměnou pro ty, kdo zvítězí? Na první otázku lze odpovědět: Poražení odměnu nedostanou! Nebudou-li odměněni, jakou odplatu za své dílo dostanou, když jim shoří? Utrpí škodu. Sami budou zachráněni, ale tak jako skrze oheň (1K 3:15). Jinými slovy: budou potrestáni! Na druhou otázku odpovídá Pavel ve 2. Tm 4:8, 18. Je to koruna spravedlnosti a podíl, účast či vejít do nebeského království. Ochutnat, okusit, poznat moc budoucího věku můžeme již tady za života na zemi, ale vejít do Kristova království nebes budeme moci až podle toho, jestli jsme se osvědčili.

Nechme se tedy vést Duchem svatým tak, abychom v oněch dobrých skutcích, které pro nás – Boží dílo, stvořené v Kristu Ježíši – Bůh předem připravil, skutečně chodili (Ef 2:10). Kéž se nad námi Pán slituje a dá nám vytrvat a vydržet až do vítězného konce toho běhu nebo závodu, který je před námi a milost k tomu, abychom jej běželi s radostí, kterou dává. Amen. Milost našeho Pana Ježíše Krista s vámi všemi. Amen. V Kristově lásce Váš
– Stanislav V., Brno, dopis č. 309 –

Milý bratře Stanislave!
Děkujeme za Váš podnětný a obsažný dopis – skoro článek. Rádi jsme jej otiskli. Rozšiřuje naše chápání.

Dovolu mi dodat jen pár vět k Vašemu prvnímu odstavci. Prosim Vás, vůbec, ani v nejmenším, neberte další

46 ZÁPAS O DUŠI

řádky osobně. Často nám chodí totiž dopisy – kdybychom se nezabývali tím nebo oním tématem, tak bychom zbytečně „nerozdělovali“ církev. Rozdílné a neslučitelné pohledy na poslední věci, a nejenom na ty, zde vždy byly. Jsou tedy historickou, nejen současnou skutečností. Stejně jako Vy, tak i já lituji, že „rozdělují“ křesťany. Nemusi tomu ale tak být. Podívejte se na dopis bratra Kmoníčka ze Saint Louis na str 42. On je „pre-mil“ já „a-mil“ a nic to nemění na našem bratrství v Kristu. Někdo je charismatik někdo ne, jeden je arminian druhý kalvinista, tenhle je dispensacionalista tamten smluvní a přesto obě strany nalézají totožný jazyk v Kristu. Kontraproduktivita, jež způsobuje nejednotnost, jsem přesvědčen, nevězí ani tak moc v tématech, nebo jak věci vykládáme, ale jak přijímáme výklad toho druhého. Zda jej přijímáme sebestředně, nebo se umíme obléci do kůže svého bratra, aniž bychom přijali jeho výklad. Jistě souhlasíte, kdo se řídí 1K 9:19-23, ten nemůže nemilovat svého bratra. Kdyby kontraproduktivní nejednotu v církvi zapříčiňovala témata a jejich výklad, potom by to první nejkontraproduktivnější a nejvíce rozdělující téma, o kterém bychom měli snad pomlčet, byl sám Ježíš Kristus. Nedovedu si ani dost dobře představit, o čem bychom měli potom v církvi kázat, psát a hovořit, kdybychom byli stále znehybnění obavou, že vrazíme klín do „církvní jednoty“. Naprosto každé téma, bez výjimky, je kontroverzní. Kontroverze nevězí ani tak v obsahu jako v srdcích zúčastněných stran. Nelze udělat cokoliv, ani v křesťanství, abychom se nestali terčem. I Vaše pojednání o odměně a odplatě, ať jej napíšete se srdcem na dlani nebo ne, si vždy nalezne svoje zastánce i Vaše nepřátele...

Problém nejednoty v církvi nevězí, ani tak v tématu, ani v jeho výkladu, ale v sebestřednosti nás všech a především v tom, že nemilujeme Krista celým svým srdcem, duší a myslí. Věřím, že mi dobře rozumíte.

* Milí přátelé,

mnogo let jsem dostávala ZOD.

Některé články jsem se zájmem a užitkem četla. V poslední době (delší době), problémy teologické, které se řeší v ZODu jdou mimo mne, nezajímají mne. Proto prosím, abyste mi ZOD již neposílali. Žiji v živém křesťanském společenství. Pán ať žehná vaši práci a vede vás správným směrem.

Dopis č. 281,

Olúše K., Lovosice

* Milovaní moji,

čtu Váš Zápas o duši už 10 let a vyhrávám i prohrávám také různě i své zápasy víry. Žehnám Vám a jsem za Vás vděčna. Sdělují také, že nejvíce za celou dobu mě bolelo srdce nad článkem z č. 79 „Dar jazyků“. Jsme teď jako skupinka zapojeni do 40-tidenního půstu a modliteb (od 1.3. do 10.4.) pro ČR. Přijali jsme iniciativu Kristova lidu z Německa a chceme prosit o milost v této době dle Zjevení Janova 7:9:

♦ **Potom jsem uviděl, a hle, veliký zástup, který nikdo nemohl spočítat, ze všech národů, kmenů, jazyků a z každého lidu, jak stojí před trůnem a před Beránkem, oblečeni v bílá roucha, palmové ratolesti v rukou, a volají velikým hlasem: „Záchrana náleží našemu Bohu, tomu, který sedí na trůnu, a Beránkovi.“**

MARANATA

– Edita K., Třinec, dopis č. 282 –

* Vážená redakce!

Strčte si tyto prázdné žvýsky za klobouk! Každý z nás bude posouzený podle SKUTKŮ – víry, lásky a obětavosti. A to vše podle svědomí, postoj srdce jaký zaujímal v každodenních situacích. S Pánem Bohem!

– Vladimír S. –

dopis č. 236

P.S. Už nám nic neposílejte!
(Je to pouze Váš byznys)

Vážený pane S.,

od srpna roku 2001, kdy jste si časopis sám objednal, Vám jej pravidelně posíláme bez nároku na předplatné. Mohl jste jej kdykoliv slušnou formou odhlásit, stejně jednoduše, jako jste o jeho zasílání požádal – e-mailem.

Časopis posíláme na 5000 adres a každoročně asi třetina čtenářů posílá **dobvolné** finanční dary. Nikdy jsme žádné předplatné nikomu nepředepisovali, nejedná se tedy o žádný byznys, jak píšete. Naše hospodaření a účetní knihy jsou otevřené.

Na závěr bychom rádi připomenuli, že Písmo svaté nás učí, že před Bohem jsou **jako roucho ohyzné všechny spravedlnosti naše**. To, co bude Bůh na věčnosti posuzovat nebudou naše dobré skutky, ale skutek Božího Syna, který zemřel za hříchy mnohých.

♦ **Víme však, že člověk se nestává spravedlivým před Bohem na základě skutků přikázaných zákonem, nýbrž vírou v Krista Ježíše. I my jsme uvěřili v Ježíše Krista, abychom došli spravedlnosti z víry v Krista, a ne ze skutků zákona. Vždyť ze skutků zákona nebude nikdo ospravedlněn.** (Galatským 2:16)

Přejeme Vám, abyste našel milost před Bohem a směl v pokání přijít ke Kristu, který jediný má moc nás smířit s Bohem.

V JEHO Svrchované Milosti,
– Jindra Suchomelová –

SVĚDECTVÍ

* Milí bratři a sestry,

na začátku svého krátkého listu vás moc zdravím a přeji hodně Božího požehnání. Tak už jsem z věznice 7 měsíců venku. Díky Boží milosti navštívují Apoštolskou církev a dovolí-li Pán, v lednu budu pokřtěn. Od 1. prosince jsem dostal práci – od Občanského sdružení Filadelfie, která úzce spolupracuje s Apoštolskou církví – jako správce objektu a opravář všeho možného. Takže moc děkuji Pánu, že mi dovolí dál pracovat na Jeho díle a k tomu ještě za plat.

Někdy se mi ještě stane, že trochu pozlobím svého Pána, ale On mi to dá hned znát skrze svědomí. Někdy se mi stává, že trochu hřeším, ne třeba přímou, ale v myšlenkách. Snažím se z Boží milosti tomu vyvarovat, ale ďábel útočí na mou hříšnou přirozenost, jak může. Dost často se mi stává přesně to, co popisuje apoštol Pavel, že bychom se nedivili, že budeme dělat věci i proti své přirozenosti, takže se tomu ani moc nedivím a nevyvádí mne to z míry. Vždyť to, co se stane s člověkem, není lidský skutek, ale Boží. Vždyť Bůh nezařídil, abych vzal do zajetí každou myšlenku, aby byla poslušna Kristu, ale svůj způsob myšlení musím trpělivě měnit a dávat ho do souladu se svým Pánem. Ale vy to všechno víte.

– Lubomír H. –
dopis č. 1063

JAK HOSPODAŘÍME?

V roce 2003 přispělo 1.449 dárců:

Příjem (721.674 ČR + 250.769 CIZINA)	972.443
Poštovné, tisk	343.495
Bankovní poplatky & Kanc. potřeby	21.283
Rozhlasové vysílání Lumen	22.923
Internetové stránky	26.040
Daně, VZP, Soc. dávky (4 osoby)	191.375
Mzdy (4 osoby)	351.314
Výdaje celkem:	956.430
Zůstatek do roku 2004	16.013

**Objednávky časopisu, knih, nahrávek a
případné připomínky adresujte na
<zod@hcjb.cz> nebo:**

Distribuce CZ

HCJB – ZoD Distribuce
P. & K. Steiger
Hošťálkova 1,a
169 00 Praha 69 – Břevnov

Distribúcia SK

HCJB – ZoD Distribúcia
M. & A. Zavilla
Jiráskova 165/10
916 01 Stará Turá

**Dobrovolné příspěvky můžete poslat poukázkou
Variabilní symbol je na Vaší etiketě**

Název účtu:

ZOD – HCJB World Radio

Číslo účtu:

KB Praha 1; Pobočka Pohořelec 22
96538621/0100

Názov účtu:

HCJB Rádiosieť ZOD Slovensko

Číslo účtu:

VUB Trenčín, Exp. Stará Turá
49134202/0200

WORLD
RADIO

<http://www.hcjb.cz> nebo <http://www.reformace.cz>

**Pokud máte přístup na webové stránky • Sledujte denní zpravodajství
z křesťanského světa • Můžete poslouchat nebo si stáhnout několik
set audio pořadů nejen z produkce HCJB, ale i z produkce TWR •
Přečtěte si všechny ZODY od roku 1989 • Přečtěte si desítky úvah •
Podívejte se na vznikající složku s elektronickými knihami •
Ve složce o Ekvádoru najdete mnoho zajímavostí •
Chystáme pro vás video a další novinky**

**HCJB on-line vysílání na <<http://www.lumen.sk>>
od 1. 4. 2003 každou neděli od 10:45 do 11:00**

ZÁPAS O DUŠI © vydává ZOD – Zápas o duši, HCJB – World Radio
Hošťálkova 1a, 169 00 Praha 6

Redaktoři Ing. Pavel a Klara Steigerovi, Hošťálkova 1a, 169 00 Praha 6
Tiskne PBtisk s.r.o., Prokopská 8, 261 01 Příbram VI
Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ !**